

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE DIN JUDEȚUL NEAMȚ

SERIE NOUĂ, ANUL V, NR. 52

Septembrie 2003

STAREA ACTUALĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC

■ PROPUNERI PENTRU MODIFICAREA LEGII 84/1995 ȘI A LEGII 128/1997 PRIVIND FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Prințipalele caracteristici ale învățămîntului românesc în perioada postdecembristă sînt:
□ Subfinanțarea cronică - concretizată printr-un deficit de 3,5 miliarde dolari în perioada 1991-2003, nealocați învățămîntului în conformitate cu Legea 84/1995, procentul din PIB alocat în această perioadă oscilînd în jurul valorii de 3% în loc de 4%.

□ Incoerență, inconsecvență, inconsistență și incapacitate de a gestiona reforma în învățămînt ca și în întreaga societate românească. În fond, reforma

defectuoasă la nivelul societății a generat imposibilitatea practică de a asigura condițiile materiale (financiare în primul rînd) necesare reformei învățămîntului.

□ Instabilitatea instituțională și legislativă a generat confuzii în stabilirea priorităților învățămîntului românesc armonizarea lui cu învățămîntul european fiind o țintă pripită și insuficientă, întrucît trebuia precedată de armonizarea în domeniul economic.

□ Criza învățămîntului românesc a fost mai evidentă în această vară cînd s-a manifestat mai pregnant decît în alți ani prin:

- organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat cu schimbarea regulilor în timpul exa-

menului, fapt ce a creat confuzie și nemulțumire în rîndul elevilor și părinților;

- organizarea și desfășurarea mișcării personalului didactic după reglementări care nu țin cont de realitățile învățămîntului. Astfel, examenul de titularizare, detașare și suplinire pe bază de grilă nu poate și nu trebuie să fie singurul criteriu de departajare a cadrelor didactice, trebuind a fi luate în calcul și rezultatele activității la clasă și problemele socio-umanitare (lucram cu oameni, nu cu computere!);

- repartizarea computerizată a fost o mostră de lipsă de respect față de cadrele didactice ea creînd probleme în aproape toate

judetele țării. Repartizarea computerizată în fond este o fugă de răspundere, de asumare a responsabilității din partea MECT și a Inspectoratelor școlare.

□ "Egalitatea de șanse" în educație este o vorbă goală, o propagandă de tip "neocomunist sau neoliberal" (tot același lucru este). Atîta timp cît diferențele economice între mediul rural și cel urban se accentuează, atîta timp cît satele sunt o zonă endemică de sărăcie, egalitatea de șanse nu are cum să fie realizată. Este semnificativ faptul că înainte de '89 aproximativ o treime din studenți proveneau din mediul rural, iar astăzi mai avem doar 1 la sută din studenți provenind din mediul rural.

□ Cît privește proiectele de modificare a Legii învățămîntului și a Legii statutului personalului didactic, ele nu pot fi acceptate din următoarele considerente:

- administrarea învățămîntului nu poate fi făcută de către non-profesioniști, care vor avea majoritatea atît în consiliile de administrație ale școlilor cît și în consiliile locale;

Prof. Constantin BAROI
(continuare în pag. 10)

REFORMA ÎMPĂIATĂ

Zilnic năvălesc peste noi tot felul de știri și zvonuri alarmante. Care de care mai cu mot. De pildă, am aflat că ministrul păstorit de Alexandru Athanasiu plănuieste să mărească "solda" cadrelor didactice. Nu-i rău. Motivația? O știți. Oamenii școlii au venituri sub salariile medii din economie. Sînt umiliți și plătiți derizoriu. În bătaie de joc, spun colțoșii.

Cum se va realiza respectiva majorare? Prin mărirea fără precedent a normei didactice și a efectivelor de elevi din clase. Ministeriabilii vorbesc despre o normă flexibilă situată între 18 și 28 de ore. Logica? O normă mai mare ar atrage după sine un salariu mai mare. Cîrcotașii zic că pînă la legiferarea unei norme sporite nu mai există decît un pas. Evident, apoi, salariile pot fi indexate, aranjate, cosmetizate pentru că oricum nu vor putea ține pasul cu prețurile care cresc, cresc, cresc. Atenție, indiferent dacă plouă sau e secetă.

Alt zvon? Se vorbește, de asemenea, despre clase-mamut cu 35 de elevi. Ce, nu au mai existat? Ați uitat de "epoca de aur"? În România orice este posibil. Sindicatele din învățămînt susțin că nici nea Nicu n-a îndrăznit să introducă o normă didactică atît de strivitoare. Și este adevărat. Pe vremea lui, norma ajungea la 22 de ore pe săptămînă. Problema e alta. Orele de la catedră au în spatele lor altele, mai puțin cuantificabile, de pregătire științifică și metodică, de pregătire a lecției propriu-zise. Să fim mai clari. La o normă de 18 ore - un profesor din învățămîntul preuniversitar are în medie 4 ore pe zi. Pentru pregătirea acestora este nevoie de altele 2-3-4. Normal, dacă omul cu catalog ține la prestigiul său. Dacă e sictirit permanent, nici nu deschide cartea. Și din păcate există destui din ăștia. De unde știu? Am trăit între ei timp de 40 de ani. Se adaugă activitățile specifice din școală și se ajunge la o normă de 36 ore. Din care, e drept, nu se vîd toate. Într-o școală poți sta o zi întreagă sau poți pleca imediat după orele de curs. Așa cum procedează majoritatea dascălilor. Exegeții susțin la unison că mărirea normei atrage după sine scăderea calității procesului de învățămînt.

Măsurile prognozate de ministrul Athanasiu nu sînt însă artă pentru artă. Nici un ministru de bună credință nu poate propune măsuri care să scadă calitatea activității din sistem. Măsurile au, presupunem, altă cauză. Sărăcia lucie în care se zbate școala românească. Pentru sănătate, învățămînt, cultură, protecția copilului, nu sînt bani. Nici pentru igienizarea și reparațiile anuale. Primarii și viceprimarii au dat cu var la 1 septembrie, mai duc o căruță de lemne prin octombrie și mai trec prin școală la serbarea din iunie. Mii de copii au toate șansele să rămînă analfabeți, chiar dacă prin cancelarie s-a rătăcit un calculator. Cu trei scoli noi și un pahar de lapte nu scoatem academicieni, nici măcar elevi care să știe tabla înmulțirii pînă la cinci. Cine se îndoieste de această aserțiune nu are decît să meargă în oricare localitate rurală, să intre în orice clasă de la V-VIII și să încerce o întrebare la nivelul celei pe care am enunțat-o.

Dumitru RUSU

(continuare în pag. 9)

DIN NOU 15 SEPTEMBRIE

15 septembrie înseamnă pentru unii - viața de dinainte de A mare de mîină și viața de după A mare de mîină, iar pentru alții - marea noastră dragoste, marea noastră sfială, neîmblinzita noastră emoție; de asemenea, 15 septembrie înseamnă memoria care nu se-ndură să ne lase numai prezentului.

E vorba, fără îndoială, de memoria noastră morală, pentru că ceea ce adesea uităm din comoditate, vanitate sau lașitate, 15 septembrie ne obligă să rememorăm. Prin urmare, pentru colectivul Casei Corpului Didactic, școala este sfîdarea pe care o aruncăm destulului, este împotrivirea la tot ce e trecere și

slăbiciune, este - ca și pentru dumneavoastră, cadre didactice, elevi și părinți - locul în care se învață taina rostirii curate. De aceea, vrem să vă asigurăm că atîta vreme cît știm că "ai noștri" - colegi și elevi - sînt acolo, la catedră sau în bănci, avem convingerea că împreună putem isca o nouă matrice a școlii românești.

Stimați colegi, dreptul nostru sentimental ne obligă să vă adresăm urări de sănătate, împliniri și bucurii și fie ca anul școlar 2003-2004 să ne aducă tuturor încă puterea de a visa albastru și de a transmite elevilor noștrivisul întreg.

Casa Corpului Didactic Neamț

Cu ocazia deschiderii noului an școlar 2003-2004, Asociația Cadrelor Didactice din județul Neamț, care prin tradiție își desfășoară activitatea sub vechea denumire de "Asociația Învățătorilor", urează elevilor, cadrelor didactice și părinților multă sănătate, putere de muncă și încredere nestrămutată în valorile pe care le-au investit în școală înaintașii noștri.

Vă dorim, stimați colegi, să reușiți deplin în a lumina mințile și sufletele tinerelor vîlăstare, ca "APOSTOLI" ce sunteți ai neamului românesc.

**Consiliul de administrație
Președinte Gh. AMĂRICEI**

SE LUCREAZĂ LA PARTITURĂ

"PROHODUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC"?

Anul școlar 2003-2004 începe și se va desfășura sub auspiciile unei dezvoltări din ce în ce mai haotice a societății românești, dezvoltare care este pe punctul de a atinge apogeul prin pregătirea - se zvoneste - de noi surprize pentru dascăli și, implicit, pentru elevi. Școala este barometrul sau, dacă vreți, seismograful unei națiuni.

Dar, înainte de a lua în seamă zvonurile, mă opresc o clipă la situația socio-economică în care școlile de toate gradele și-au redeschis sau își vor deschide porțile în noul an școlar. Cîteva elemente, chiar sumar înfățișate sunt de natură

să alcătuiască tabloul pe fondul căruia se grefează activitatea didactico-educativă în școlile țării. Trăsătura dominantă a acestei perioade, ce durează de peste 13 ani, continuă să fie sărăcia pentru marea majoritate a familiilor din România, accentuată din ce în ce mai dureros, cu tot cornul și laptele guvernului (pomană ce urmează să se extindă și la alte trepte ale biete școlii din teribila noastră tranziție (spre unde?), dar care reprezintă recunoașterea degradării continue a stării economice și sociale a societății în ansamblu ei); crizele se țin lanț în toate sectoarele economiei, dublate de crize la fel de acute și dureroase în domeniile activității sociale. Lumea trăiește drame greu de închipuit în industrie, în agricultură, în transporturi, în comunicații, în

educație, în cultură și privește, uimită și neputincioasă, la prosperitatea unor potențai ai epocii, care sfidează prin dovezi de opulență sărăcia în care se zbate mulțimea cu spinarea încovoată sub greutatea zilei și sufocată de numărul și mărimea taxelor și impozitelor pe care le suportă. Prețurile urcă vertiginos și transformă bruma de salariu dat celor mulți într-o cotă parcă obținută din pomană, nu din cerșit. (Căci, după cum lesne se poate observa, cerșetoria, această profesie a tranziției, prestată la toate colțurile de tot mai mulți indivizi, este la modă și a devenit destul de rentabilă).

Nu pot fi neglijate formele violente de obținere de venituri ca tîlhăria, care amenință și viața elevilor în aproape toate școlile din țară, furturile, înșelătoria,

abuzul, șpaga - devenită practică în toate locurile în care se lucrează ceva - și taxa de protecție chiar pentru a fi lăsat să mergi pe stradă. Insecuritatea individului a devenit atît de acută, încît părinții tremură dacă fata lor a întîrziat un sfert de oră de la școală pentru cine știe ce discuție cu o colegă, căci se pot aștepta la răpiri, la violuri, la tot felul de acte sălbatice de care este marcată democrația noastră originală. Nu poate fi trecută sub tăcere nici prostituția, tară care acum a atins îngrijorător și puritatea copilăriei, ca și candoarea adolescenței. Ca să nu mai vorbim de valul de crime și sinucideri care fac obiectul știrilor de fiecare zi.

Urmarea? Reducerea continuă a numărului de copii, deoarece femeile refuză să mai

devină mame, pentru că, pe de o parte, nu au cu ce-și crește copiii și, pe de alta, cînd sînt mari, se tem în permanență de situația lor, ceea ce este pentru oricine un stres greu de suportat.

În acest tablou, teribil de încurajator, școala încearcă, prin zbatere și slabe ecouri, să determine un echilibru cît de cît stabil în comportamentul copiilor și tineretului care o mai frecventează, sprijinindu-se pe înclinația originală a ființei cugetătoare spre bine, moral, uman și pios. Cu ce se prezintă, așadar, această instituție de prioritate națională pentru orice țară civilizată (și, vedeți dvs., chiar pentru programele de guvernare de la noi!!!) la început de an școlar? Întîi de toate, există un strat destul de consistent de cadre didactice dezabuzate, descura-

jate, care muncesc cu sentimentul umilinței într-o societate ce nu mai are alt etalon al valorii decît banul, obținut prin orice mijloace. Lipsit de dovada respectului pe care i-l datorează societatea și marcat de atitudinea din ce în ce mai ireverențioasă a multor elevi care au bani, se vede obligat să accepte conduite sfidătoare ale unor părinți, ca și ale unor elevi și să să facă și el rost de bani de unde și cum poate. Este acuzat (în tonuri dure) învățămîntul că are oameni corupți. Eu nu cred că sînt într-adevăr mulți, dar, dacă sînt, care este cauza? De ce nu a fost nici semnalat, nici dovedit acest fenomen ca existent niciodată în școală pînă în anii din urmă?

Prof. Gheorghe BLAGA
(continuare în pag. 9)

SPRE O DIMENSIUNE EUROPEANĂ

Integrarea copiilor cu cerințe speciale și din medii defavorizate în fluxul educațional normal este o problemă specifică fiecărei comunități. Dacă se acceptă ideea că toți copiii, incluzând și pe cei cu cerințe speciale, trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială după absolvirea școlii, atunci trebuie să li se acorde efectiv această șansă încă din școală.

În acest sens, în cadrul Școlii nr. 8 Roman, în prezența subprefectului Valentin Dănăilă, a inspectorilor generali Anca Savin și Nicoleta Ionescu - a unor cadre didactice din școlile muni-

cipului a avut loc lansarea proiectului: "Centru pilot pentru formarea resurselor umane din mediul educațional ce lucrează cu elevi aflați în situații defavorizate".

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană prin Programul PHARE- iar activitatea principală a proiectului este reprezentată de cursurile de formare în domeniul educației integrate. Implementarea și desfășurarea tuturor activităților din proiect se vor realiza în colaborare cu partenerii proiectului, respectiv Inspectoratul Școlar Județean, Primăria Municipiului Roman și Casa Corpului Didactic.

Cursurile, la care vor participa cadre didactice din Roman, Piatra Neamț,

Tirgu Neamț și Bicz au demarat pe 15 septembrie și se vor finaliza pe 31 martie 2004, când cei care vor absolvi cursul vor primi un atestat eliberat de MECT.

Menționăm că inițiatorul și coordonatorul acestui proiect este doamna profesoară Maria Ghiniță, care ne-a declarat: "Organizarea și realizarea unui curs de formare a resurselor umane din mediul educațional ce lucrează cu elevi aflați în situații defavorizate se impunea a fi realizată de cadre pregătite pentru acest lucru, iar acest proiect a fost realizat prin eforturile susținute de colectivul didactic din cadrul școlii- având sprijinul Primăriei Roman și al Inspectoratului Școlar".

Subredacția Roman

UNIUNEA EUROPEANĂ FINANȚEAZĂ PRIN PROGRAMUL PHARE SISTEMUL EDUCAȚIONAL

de lucru derulat în școală se materializează în acțiuni și activități concrete, focalizate pe analiza nevoilor reale ale copilului, pe valorificarea resurselor școlii și a resurselor existente în comunitate. Un rol deosebit îi revine cadrului didactic care trebuie să pună în valoare principiul și cadre organizatorice noi, să fie în pas cu progresul științelor și cu așteptările comunității.

Acest proiect asigură condițiile necesare formării cadrelor didactice în domeniul educației integrate, prin realizarea de cursuri pe două module. Primul modul își propune actualizarea cunoștințelor psihopedagogice și dezvoltarea capacităților de utilizare a metodelor moderne de educație compensatorie adecvate copiilor cu cerințe speciale și a celor proveniți din medii defavorizate. Cel de-al doilea modul își propune realizarea unor activități de consiliere în probleme de integrare a elevilor aflați în situații defavorizate, prevenirea și combaterea abandonului școlar, probleme legate de tehnici de învățare eficientă și orientare școlară și profesională a elevilor.

Prin integrarea copiilor din medii defavorizate în învățământul de masă, școala se implică activ în viața comunitară asigurând astfel tranziția de la integrarea școlară la integrarea socială.

Implementarea și desfășurarea tuturor activităților din proiect se vor realiza în colaborare cu partenerii proiectului: Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Primăria Municipiului Roman și Casa Corpului Didactic.

*Prof. Maria GHINIȚĂ
Coordonator proiect*

Școala nr. 8 Roman este beneficiara proiectului: "Centru pilot pentru formarea resurselor umane din mediul educațional ce lucrează cu elevi aflați în situații defavorizate".

Acest proiect, finanțat de Uniunea Europeană prin programul PHARE cu o valoare totală de 38931 EURO se desfășoară de la data de 01.05.2003 pe o perioadă de 11 luni.

Realizarea unui astfel de centru-pilot în Școala nr. 8 și la nivel de județ are drept scop pregătirea resurselor umane din mediul educațional pentru a putea lucra eficient în cazul elevilor supuși factorilor de risc.

Integrarea școlară a copiilor cu cerințe speciale și din medii defavorizate în fluxul educațional normal este o problemă specifică fiecărei comunități.

Dacă acceptăm ideea că acești copii trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială după absolvirea școlii, atunci se impune școlii moderne o nouă deschidere- ce pune un accent deosebit pe interrelația continuă a tuturor factorilor implicați în educația copilului, iar programul

rigiditatea actului de predare-învățare. Îndrăznim să credem că o combinație între muzică, pictură, fotografii, teatru va duce la noi strategii și stiluri în predare, cu implicații intelectuale în învățare.

Proiectul a fost acceptat de Agenția Națională "Socrates" în mai 2003. El a fost notat cu 66,5 puncte, fiind al 16-lea din totalul de 320 de proiecte trimise spre avizare agenției. Lucrul acesta ne-a bucurat și ne-a dat speranța că va fi bine apreciat și de Agenția Internațională, fapt confirmat la sfârșitul lunii august, 2003.

În concluzie, începând cu anul școlar 2003- 2004 suntem motivați să începem lucrul efectiv la proiect, împreună cu școlile partenere din Germania și Italia.

Activitățile pe care le avem în vedere sunt: întocmirea unor casete video privind cunoașterea școlilor implicate în proiect, schimb de scrisori prin poșta electronică, întocmirea unor portofolii (desene, fotografii, poezii, povești, postere), CD-uri reprezentând fragmente din serbările școlare.

Asemenea activități au ca finalitate: un afișier privind Europa, o expoziție cu materiale oferite de școlile participante la proiect, portofolii cu lucrări ale copiilor, postere, CD-uri, casete video, o carte de bucate cu rețete specifice țărilor implicate în proiect.

Coordonarea proiectului este realizată de doamna Silke Dammel din Germania. Școala din Italia este reprezentată de doamna Francesca Salis iar cea din România de doamna Chelariu Liliana și doamna Popescu Mihaela. Ele vor fi ajutate de un număr considerabil de cadre didactice și elevi inimoși care vor desfășura activitățile programate în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Primăria Municipiului Roman, Casa Corpului Didactic Piatra Neamț și Centrul de plasament "Roman Vodă" Roman.

Dorim ca toți cei implicați în proiect să aibă sănătate, putere de muncă și dorința de a face cunoscute lumii părțile frumoase și interesante ale muncii noastre.

*Prof. Mihaela POPESCU
Școala nr. 8 Roman*

PROIECTE TRANȘNAȚIONALE- PARTENERIATE DURABILE

În ultimii trei ani, Școala nr. 8 Roman a inițiat și realizat mai multe proiecte printre care și proiectul "Comenius" privind cooptarea unor parteneri străini în vederea colaborării pe probleme educative. Cu partenerii de proiect din Germania și Italia, s-au găsit puncte comune și s-a fixat titlul proiectului: "Stiluri și strategii selecționate în predare atât pentru copiii normali cât și pentru cei cu nevoi educaționale speciale".

Principalele obiective identificate încă din etapa de elaborare a proiectului și care au motivat implicarea colectivului didactic al școlii noastre, au fost: respectul față de oameni, indiferent de locul și felul în care trăiesc, îmbunătățirea atitudinii față de oamenii cu nevoi speciale, comunicarea pe Internet, motivarea învățării limbilor străine, lărgirea orizontului cultural.

Am optat pentru subiectul "Să învățăm despre Europa, amuzându-ne" pentru că am vrut să atenueăm puțin

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Logica dinamică a triumphiului artistic

Neamțul a dat, și în pictură, numeroși copii extrem de talentați: Bogdan Geană, Mădălin Ciucă, Irina Baroi-Gasparic, precum și mulți alții, deveniți ulterior nume ale plasticii nemțene.

Un asemenea talent este cu certitudine și Irina Andreea Irimescu, deținătoarea unui impresionant palmares, cu premii pe la mai toate olimpiadele și concursurile naționale: Deva, Piatra-Neamț, Pitești, Bacău, București, Tulcea, Iași, dar și internaționale: Epernay (Franța), obținând medaliile de aur sau premii de frunte. E drept, majoritatea premiilor le-a obținut pentru icoane, Irina continuând tradiția familiei, Gabriela și Paul Irimescu,

părinții adică, fiind cunoscuți iconari, pictori de icoane și de biserici.

Dar Irina Irimescu s-a impus și în frescă, în pictură murală, ca și în pictura de șevalet.

Născută în 1983, Irina Irimescu a avut șansa de a lucra cu profesori inimoși și talentați, cum ar fi profesorul Grigore Agache la Piatra Neamț, iar la Cluj, unde acum Irina este studentă în anul II, profesorii Theodor Botiș la pictură, Kudor Istvan la desen și Florin Maxa la compoziție.

Expoziția de la Galerile Lascăr Vorel din Piatra Neamț, deschisă recent, impresionează prin echilibrul tinerei artiste, egală în toate aceste compartimente. Desenul, studiul în cărbune sau tehnici mixte, e nervos, corect, dar, dincolo de această corectitudine, intuiești și o nervozitate

benefică, creatoare, artista ieșind din tipare și încercând mereu altceva: suprapuneri, unghiuri inedite, obținerea unor expresii mai puțin comune, linia trupului curgând liberă, așa cum și-o doreau un Leonardo sau Michelangelo.

Culoarea devine suverană în compoziții, savant orchestrată, îndeosebi în Metamorfoze, dar și în Umbra focalui, în Amintiri din copilărie sau Război de țesut.

13 lucrări, realizate în tehnică mixtă pe hîrtie, au impresionat mai puțin, nu pentru că ar fi fost, tehnic, mai puțin interesante, ci pentru simplul fapt că au fost strivite de monumentalitatea celorlalte, monumentalitate ce venea atât din dimensiunile tablourilor, cât mai ales din amplexarea și grandoarea viziunii.

Aflată încă la început de drum, Irina Irimescu probează certe calități plastice, lucrările sale aspirînd spre o sinteză dorită de orice pictor, adică un echilibru perfect între cele trei coordonate ale artei plastice: desen, compoziție, culoare.

Ca orice artist adevărat, Irina are, prin har și prin muncă asiduă, acces la toate aceste coordonate, lucru rar, într-o lume tot mai grăbită, tot mai demitizantă, tot mai puțin dispusă să aștepte maturizarea, și acceptînd ușor orice experiment, mai ales dacă el pare spectaculos prin rezultate imediate.

Irina Irimescu este mai mult decît o promisiune, e un început de certitudine.

Lucian STROCAN

DOCTORUL PETRU GROZA ÎN FAȚA ISTORIEI

Curiozitatea și febrilitatea cu care se citește mult așteptatele memorii ale doctorului Petru Groza pleacă de la speranța pe care ți-o pui ca lector, că, în sfârșit, vom putea afla multe din enigmaticele care mai învăluie instaurarea comunismului în România și mai ales, vom putea cunoaște reacțiile autorului legate de expulzarea regelui și de genocidul care a urmat și în care a fost lichidată mare parte din elita politică și intelectuală românească.

Or, din nefericire, lucrul acesta nu se întâmplă, întrucât însăși titlul cărții sale autobiografice, "Adio lumii vechi!" se referă de fapt la fundalul istoric în care a avut loc formarea spirituală și evoluția sa politică pînă la partizanatul comunist.

Memoriile, așadar, fac trimitere la istoria Ardealului de la finele sec. XIX și pînă la marea unire dar și a României întregite pînă în 1945, interval în care autorul în calitate de om politic, a fost implicat direct, ocupînd încă din tinerețe înalte ranguri guvernamentale. Modul însă în care sunt prezentate evenimentele prin care a trecut, dezvoltările de culise de multe ori mai nuanțate decît versiunile acreditate de manualele de istorie, ne fac să ne adîncim într-o lectură în care protagoniștii jocului politic sunt creionați cu totală detașare și în toată complexitatea lor spirituală și mai ales morală. Regele Ferdinand, regina Maria, Carol al II-lea, mareșalul Averescu, Alexandru Vaida-Voievod, Iuliu Maniu, Brătienii, Nicolae Iorga sau Octavian Goga ș.a. cad pe rînd sub pana viguroasă și iconoclastă cu virtuțile dar mai ales cu tarele lor morale care au cîntărit destul de greu în balanța destinului, de atîtea ori tragic, al acestui popor.

Maniu este țintuit, spre exemplu, pentru șovăielile sale în momentele de cumpănă și pentru nepotism, iar poetul pătimirii noastre pentru falsul din versurile "Munții noștri aur poartă/ Noi cerșim din poartă'n poartă", pentru că de fapt Octavian Goga storcea bani buni în calitate de membru în consiliul de administrație al Societății aurifere "MICA", ce fusese adjudecată prin privatizare frauduloasă de către Gigurtu, sub oblăduirea partidului averescian de la putere pe care-l sponsoriza din umbră.

Pagini de real interes sunt consacrate disensiunilor româno-maghiare din epoca habsburgică cît și după 1918, trăite și simțite de autor ca elev, student și mai apoi ca politician. Conoscînd din proprie experiență substratul veșnicilor diferende, se înființează la propunerea sa în timpul guvernului Averescu un minister al minorităților pe care-l conduce și care elaborează un pachet de legi, respinse însă în parlament sub canoada loviturilor primite din partea ultranaționalistilor români și mai ales a lui Take Ionescu. Concluzia lui Groza avea să fie mai mult decît un avertisment: niciodată aceste conflicte nu se vor stinge atîta timp cît vor exista facțiuni ultranaționaliste de ambele tabere, lucru valabil, din păcate, pînă în zilele noastre.

Sîntem cum am fost, și-o să rămînem așa?

Fapte dure pentru istoria noastră se desprind apoi din analiza făcută situației grele în care se afla România după marea unire, în contrast cu indiferența, cinismul și corupția clasei politice, care de fapt se gîndea, vorba autorului, mai degarbă la "oala cu sarmale", din care să apuce cît mai mult, decît la nevoile țării. El însuși cade victimă acestei corupții, prin care avea loc spolierea banului public de către monarhie în cîrdășie cu partidele de la putere. Este obligat să-și dea demisia din funcția de ministru al lucrărilor publice după ce obținuse din partea regelui Ferdinand demiterea unui alt funcționar, autor a mai multor matrapazlicuri financiare, în favoarea unor demnitari politici și chiar a reginei Maria. După mărturisirile sale, cu ocazia acestei afaceri, atît regele Ferdinand cît și mareșalul Averescu i s-au confesat cu oarecare vinovăție, asupra

neputinței lor în fața unei asemenea încrengături de interese; de reținut faptul că și la acea vreme, singura care mai putea ține în frîu setea maladivă de îmbogățire era presa.

Pe măsură ce paginile se împuținează ești, vrînd- nevrînd, încolțit de cîteva întrebări care nu pot fi ocolite. Este curios cum, cu judecata lui cumpănită, cu cultura sa dobîndită în universitățile din Budapesta, Berlin sau Leipzig și mai ales cu averea lui deloc de neglijată, a putut ajunge la ideea egalitarismului, și în final la comunismul românesc, care era mai mult de import decît autohton. Asta cu atît mai mult cu cît semnalul de alarmă asupra tarelor comunismului sovietic fusese tras încă din 1924 și chiar de un conațional- Panait Istrate. Curios, de asemenea, cum un atît de activ și curajos luptător pentru unirea Ardealului cu patria mamă, să blameze fascismul, să nu intuiască similitudinile lui cu ciuma roșie și mai ales să condamne intervenția României pentru recîstigarea Basarabiei. Este adevărat că schimbarea orientării sale este relatată la un moment dat cît se poate de tranșant. Retragerea furtunoasă și plecarea din București, această "Sodomă și Gomoră a politicii românești" s-a produs după căderea guvernului Averescu, în urma manevrelor Brătienilor și a reginei Maria, care după părerea lui Groza "își scosese amantul de sub pat" propunîndu-l drept prim ministru (era vorba de prințul Știrbey). Dar, schimbarea sa nu a fost una simplă, de atitudine ci profund ideologică produsă, după mărturisirile sale din ultimul capitol, sub influența literaturii socialiste și mai ales a lui Marx. Este greu de înțeles o asemenea metamorfoză, după cum este greu de știut dacă a avut pînă la capăt vreo urmă de îndoială asupra celui "adio" zis lumii vechi care, în final, nu mai era clasa politică românească ci însăși capitalismul.

Oricum am judeca lucrurile, parcurgerea acestor memorii, care te poartă în trecutul politic și social al României, te face de fapt să înțelegi de unde ne vin atîtea nenorociri pe care le trăim din 1989 încoace și de ce am ajuns în coada Europei, împărțînd astfel scepticismul lui Conu Iancu, care decreta adesea: "Suntem cum am fost și tare mi-e frică c-o să rămînem așa".

Constantin GRASU

RETROSPECTIVA LUNII SEPTEMBRIE

Desfășurată pînă la începutul lunii septembrie, cea de a doua sesiune a bacalaureatului s-a încheiat cu sută la sută promovabilitate. La examen s-au înscris 265 de absolvenți, care au obținut medii între 7 și 10. Cu rezultatele înregistrate la sesiunea din vară, Neamțul s-a clasat, în final, pe primul loc în țară.

□ Aproape 33000 de elevi nemțeni din învățămîntul primar și gimnazial beneficiază de rechizite gratuite, anul acesta, printr-un program finanțat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. Comparativ cu 2002, numărul acestora a crescut cu 2000. Dintre beneficiari, 16600 sînt elevi din clasele I-IV.

□ În cele două sesiuni de repartizare computerizată, doar 623 de cadre didactice au ocupat un post, dintre cei 1559 de candidați care au absolvit examenul unic național din luna iulie. Spre deosebire de alte județe, operațiunea a decurs fără probleme majore în Neamț. Pînă pe 15 septembrie, încă 500 de cadre didactice au reușit să-și găsească un loc de muncă în învățămînt, iar Inspectoratul școlar Neamț a cerut suplimentarea cu 380 de posturi.

□ Aproximativ 100000 de elevi și 8000 de cadre didactice din Neamț au început, luni, 15 septembrie, noul an școlar. Semestrul întîii se va încheia pe 19 decembrie, dar elevii din clasele I-IV vor avea vacanță între 3 și 9 noiembrie. Semestrul al doilea va începe pe 5 ianuarie și va fi întrerupt de o vacanță de două săptămîni (3- 18 aprilie), pentru ca anul școlar 2003- 2004 să se încheie pe 19 iunie 2004.

□ În țară, noul an școlar a început cu numeroase neajunsuri: în multe școli, lipsesc cadrele didactice; lucrările de reamenajare și igienizare nu au fost încheiate la toate școlile; manualele nu au ajuns în toate unitățile de învățămînt, cea mai mare problemă fiind la școlile de artă și meserii.

□ Cornul și laptele ajuns, din această toamnă, și la preșcolari, dar numai la cei care urmează programul de grădiniță 8-12.

□ Din 2003, învățămîntul obligatoriu a crescut la zece ani, ceea ce îi obligă și pe elevii care nu au promovat examenul de capacitate să-și continue studiile. Ei vor urma cursurile școlilor de arte și meserii, timp de doi ani, după care pot intra la un liceu, prin susținerea unor examene de diferență, dacă au dovada că au promovat capacitatea.

□ Fostul prefect de Neamț, Vasile Pruteanu, a revenit la Inspectoratul Școlar Neamț, în funcția de inspector general adjunct, pe care a mai deținut-o în perioada 1992-1996. Profesor de istorie, Vasile Pruteanu va coordona programele europene și sectorul de dezvoltare școlară.

□ Primarul Ion Rotaru și inspectorul general al Inspectoratului Școlar Neamț, Emil Creangă, au obținut acceptul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului de finanțarea a construirii unei noi școli. Aceasta va fi ridicată în cartierul Speranța și va costa în jur de 36 miliarde de lei, jumătate din sumă fiind suportată de bugetul local.

Mihaela DRĂGOI

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

DIN ISTORICUL DOMENIILOR COROANEI DIN JUDEȚUL NEAMȚ

După cum se știe "la 1866 se fixează lista civilă a Principelui Carol la 100.000 galbeni, precum avuseseră și cei doi domni ai Moldovei și Țării Românești înainte de 1859. Cînd s-a proclamat Regalitatea în 1881 (în 14/26 martie, Parlamentul votează transformarea României în Regat -n.n.), s-a văzut că această sumă e cu totul insuficientă pentru susținerea unei curți regale. Cum Constituția nu admitea schimbarea listei civile în decursul unei domnii, I. Brătianu prin Legea din 1884 înființează Domeniile Coroanei (pe 10/22 iunie se promulgă Legea privind crearea Domeniului Coroanei -n.n.) atribuind Coroanei administrarea și uzul fructului moșilor următoare cu o suprafață de 129.289 hectare (12 moșii în total -n.n.): în jud. Suceava- Mălini 27.405 hectare; Borca- 17.871 hectare; Sabasa și Farcașa- 3.955 hectare- în jud.

Neamtu: Bicz 13.224 hectare; în jud. Vaslui: Dăbrovăț 6300 hectare; jud. Rîmnicu Sărat: Domnița 5.487 hectare; jud. Brăila: 6.367 hectare; jud. Prahova; Gherghița 2.900 hectare; Clăbucetul cu Caraimanul 1.953 hectare; jud. Ilfov: Cociocul 3.674 hectare; jud. Dolj: Sadova 19.353 hectare; Segarcea 11.800 hectare. Arendă anuală în 1884 a fost 756.000 lei, care a tot crescut pînă în război (e vorba de primul război mondial -n.n.). Domeniile erau ale statului și nu se puteau vinde decît prin lege; nu plăteau impozit statului, ci numai comunelor și județelor" așa cum se consemnează informațiile de mai sus în "Minerva. Enciclopedie Română", Cluj, 1930, pag. 394.

Așa cum arătăm mai înainte în componența Domeniilor Coroanei intrau și moșiile Bicz din județul Neamț, Borca, Sabasa și Farcașa aflate în acea vreme în județul Suceava.

Practic, Domeniile Coroanei s-au format în fostele suprafețe revenite statului român

prin legea secularizării averilor mănăstirești în timpul lui Cuza, în 1864. Pînă la secularizarea amintită o parte din Domeniul Coroanei Bicz a aparținut Mănăstirii Bisericieni; Domeniul Coroanei Borca a aparținut Mănăstirii Slatina, fondată de Alexandru Lăpușeanu la 1561, iar Domeniul Coroanei Sabasa- Farcașa ținea de Mănăstirea Râșca, fondată de Petru Rareș și rezidită de vornicul Costea Băcioc, în 1611.

Prima măsurătoare a moșilor Borca și Sabasa, s-a făcut în anul 1851 de către inginerul Fux, iar planul întocmit de acesta nu s-a păstrat; informații despre acest plan găsim însă în studiul de amenajament întocmit în 1874 de inginerul I. Dobias, în care se arată că moșia Borca avea o întindere de 11.282,10 hectare. Moșia Sabasa- Farcașa a fost ridicată în plan la 1852 de inginerul Ciuntuleac care ne dă pentru Sabasa 1298 fâlci și 11 prăjini, iar pentru moșia Farcașa 1113 fâlci; la un loc, 2411 fâlci și 11 prăjini sau 3452, 79 hectare. Moșia Bicz avea o întindere totală de 13.185,72 hectare.

Prin reforma agrară din 1921 s-a expropriat din Domeniul Coroanei Bicz pentru interesele sătești locale (îslazuri comunale și loturi de împroprietărire individuale -n.n.), o suprafață de 1.322,53 hectare rămînînd 11.863,17 hectare. Pe acest domeniu se aflau și trei linii ferate forestiere: Bicz- Floarea, în lungime de 10.114 metri, Gura Secului- Rîpi, 5000 metri și o variantă de 1.797 m; în total 16.911 km. Dintre cele 47 de imobile (clădiri) amintim: reședința regală de la Bicz, f-ca de cherestea Piatra Corbului din Bicz, construită și intrată în funcțiune la 1 iunie 1900, Casa de administrație (1913), Baia populară (1909), Uzina electrică (1927), Hanul de la Ciungi (1913), Teatrul sătesc (1909), Spitalul Ciungi (cel mai vechi imobil - 1884) etc.

Domeniul Coroanei Borca (care a preluat și Domeniul Coroanei Sabasa- Farcașa -n.n.) a "suferit" puțin de pe urma reformei agrare din 1921: s-au expropriat pentru locuitori doar 28,86 ha, așa că în anul 1930 suprafața totală a domeniului era de 21.262,43 ha, din care 20.136,53 ha pădure, conform studiului de

amenajament din anul amintit. Din inventarul făcut în 1938, rezultă următoarele imobile mai importante: dispensar și baie comunală (1920), teatru sătesc (1920), hotelul din Borca (1920), o uzină electrică (1927), o fabrică de cherestea (1928) și o bibliotecă cu 247 volume (1929). Pe teritoriul acestuia se aflau și două căi ferate forestiere: una pe valea pîrului Sabasa- 12,996km și alta pe valea pîrului Borca- 7,912 km.

Pentru curiozitatea cititorilor amintim că domeniile regale au crescut în timp, ca număr și ca suprafață. Astfel, la începutul deceniului cinci al veacului nostru, sub "Administrația Centrală a Domeniilor Coroanei", se aflau 25 domenii: Banloc, Bicz, Borca, Broșteni, Bușteni, Cocioc, Gherghița, Copăceni, Dirza, Dobrovăț, Mălini, Mănăstirea Poeni, Românești, Rusețu, Sadova, Scroviștea, Segarcea, Sinaia- Predeal, Spantov, Zorleni, Orfelinatul Zorleni, Ferma Băneasa, Ferma Snagov, Parcul Snagov și vile de la Murfatlar 12 castele și palate.

Prof. Gh. RADU

CUNOAȘTEREA PERSONALITĂȚII ELEVILOR

Descoperirea unor pasiuni, interese, aptitudini la elevii de clasa I

Aptitudinile, interesele și pasiunile școlarului se dezvoltă în funcție de activitatea pe care o desfășoară și anume activitatea școlară. La intrarea în școală, copilul are nevoie de acomodare în activitatea de învățare, ca formă nouă de activitate. Treptat, învățarea, ca activitate predominantă, în urma unor stimulente, încurajări și aprecieri, începe să-i aducă micului școlar bucurii și satisfacții. Pe fondul activității generale - învățătura, copilul începe să lucreze mai ușor la anumite discipline și apar astfel primele elemente ale unor aptitudini specializate.

Dar aptitudinile nu se dobîndesc numai prin învățare, ci depind și de zestrea nativă a copilului. În întreaga activitate educativă desfășurată cu elevii de clasa I, am căutat mijloace prin care se poate ajunge la formarea de aptitudini și înclinații, ținînd cont de teoria inteligențelor multiple.

Este necesară înzestrarea copilului de clasa I, cu cunoștințe, capacități și aptitudini, care să stimuleze raportarea creativă la mediul social și natural.

M-am străduit să găsesc metode practice adecvate pentru depistarea tipului de inteligență, la fiecare copil din cadrul colectivului: inteligență lingvistică, logico - matematică, muzicală, spațială, kinestezică. Apoi prin activități educative școlare și extrașcolare adecvate, am stimulat formarea aptitudinilor și intereselor elevilor.

a) Mi-am propus stimularea copilului în vederea percepției cunoașterii și stăpînirii mediului apropiat.

b) Am încercat stimularea potențialului creativ al copilului, a intuiției și imaginației.

c) Am lucrat pentru formarea motivației învățării.

d) Am căutat metode practice pentru depistarea tipului de inteligență a fiecărui elev din clasă.

e) Am realizat activități educative pentru formarea aptitudinilor și intereselor elevilor.

f) Am căutat metode potrivite pentru formarea capacității elevilor de a comunica în limbaj artistic.

Grupul țintă a fost constituit din elevii clasei I A, de la Școala Nr.1 Roman, județul Neamț (11 băieți și 19 fete).

Ca resurse materiale am folosit planșe, ilustrații, lecturi, excursii, vizite, serbări, revistă școlară a clasei, cursuri înot, iar resurse financiare au venit prin sponsorizări din partea părinților.

Locul de desfășurare a fost sala de clasă și alte locuri destinate unor activități extrașcolare, precum și deplasarea pentru vizite la domiciliul elevilor.

Tempul alocat a fost de 6 luni, în semestrul al II-lea, din anul școlar 2002 - 2003.

Metodologia de lucru:

□ În cadrul lecțiilor, în activitatea școlară, am depistat tipul de inteligență pentru fiecare elev, determinînd elementele unor interese și aptitudini specializate pe discipline.

□ Am pus accent pe partea educativă a lecțiilor din cadrul tuturor arilor curriculare.

□ Am folosit activitățile educative pentru formarea intereselor și aptitudinilor elevilor.

□ Am cerut elevilor realizarea unor materiale pentru a întocmi un portofoliu al clasei, cu produsele activității lor.

□ Am realizat evaluarea și am analizat produsele muncii lor.

□ Am tras concluzii și am completat o fișă cu caracteristici ale personalității fiecărui elev.

□ În fiecare fișă individuală, am specificat aptitudinile, interesele, pasiunile elevilor.

lată planul activităților educaționale proiectate pentru perioada stabilită:

Cunoașterea elevului impune o amplă muncă de cercetare, materializată în observarea, notarea și prelucrarea unor date și fapte din comportamentul lui, precum și în administrarea de chestionare și experimente bine gîndite. Acestea vor conduce la obținerea unor rezultate care impun corecții imediate pentru anihilarea din mers a abaterilor de la conduita morală.

Nr. crt.	CONȚINUTURI	DATA
1.	Instruirea clasei de elevi și deschiderea proiectului.	Ianuarie
2.	Identificarea participanților: elevi, părinți, învățător; consilierea celor participanți.	Februarie
3.	Întocmirea activităților educative în cadrul arilor curriculare și realizarea unor produse ale muncii educative pentru portofoliu.	Martie Mai Aprilie Iunie
4.	Realizarea revistei școlare: "Lumea copiilor" și lansarea ei în cadrul comisiei metodice a învățătorilor.	Februarie
5.	"O floarea pentru mama", serbare școlară.	Martie
6.	Deschiderea etapei a II-a a cursului de înot, la Bacău.	Aprilie
7.	Realizarea acțiunii: "Din suflet pentru suflet, copil pentru copil", activitate pentru ajutorarea materială a copiilor din cadrul Căminului școlară Roman.	Aprilie Mai
8.	Activitate culturală: "Copiii lumii doresc pace!"	1 Iunie
9.	Analizarea produselor activității pentru realizarea portofoliului.	Iunie

Înv. Cristina OBREJA

(continuare în numărul viitor)

Aspecte privind educația morală a școlarului mic

Cunoașterea elevului la venirea în clasă I nu începe pe un teren gol, ci dimpotrivă ea își are rădăcinile în cunoașterea psihologică a preșcolarului, și de ce nu, chiar mai înainte, coborînd pînă la vîrsta sugarului, așa cum afirmă cercetările științifice recente din domeniul psihologiei.

Definiție însă pentru întreaga școlaritate este acțiunea de formare a personalității copilului după un model al adultului. Dezvoltarea școlară constă în esență în modelarea funcțiilor psihice, intelectuale, afectiv motivaționale și volitiv caracteriale admise și promovate de societate.

Se spune adesea despre o persoană, fie copil sau adult, atunci cînd face abateri de la normele morale că "nu are cei șapte ani de acasă". În acest caz învățătorului îi revine sarcina și în același timp responsabilitatea "de a corija" ceea ce familia, cu voie sau fără voie, nu a reușit să facă la timp. Și cum "a dezvăta" este mult mai greu decît "a învăța", trebuie luat totul de la capăt cu răbdare și discernămint, cu bunăvoință și fără "discursuri moralizatoare", pentru că atunci, riscăm să obținem numai "sferturi de măsură" din ceea ce ne-am propus inițial.

Educația morală presupune, ca orice educație, cunoștințe despre fenomenul moral în cauză (politețe, curaj, cinste, adevăr, omenie, dreptate, hărnicie etc.). Conținutul acestor noțiuni, care par simple la prima vedere, se înțelege mult mai greu decît se pare, tocmai datorită faptului că acestea nu au corespondență în imagini convingătoare, ci doar în comportamentul celor din jur, în faptele de fiecare zi. Aceste trăsături depind covîrșitor de trăirile interioare și de sensibilitatea fiecăruia.

Noțiunile în sine pregătesc doar teoretic educația morală și de aceea etapa următoare impune canalizarea activităților spre crearea unor stări afective care să emane sentimente și convingeri cu privire la frumusețea acelor trăsături morale pure, utilizînd în acest scop exemple din literatură, filme și experiențe de viață acumulate de fiecare.

Fără sentimente și convingeri morale, subiectul educat va fi doar un simplu orator al unor lecții bine cunoscute doar teoretic, poate un viitor demagog. De aici și pînă la comportamentul moral, cel de toate zilele, este drum lung și nu rareori se întîmplă ca între vorbe și fapte să nu fie o corelație perfectă, și atunci individul se etichetează singur cu trăsăturile morale negative, concretizate în: minciună, lipsă de respect și omenie, intoleranță, egoism, lașitate, răzbunare.

Dacă întregul arsenal de căi și mijloace prin care se urmărește realizarea idealului moral va cuprinde modele morale pozitive spre care subiecții educați tind, atunci putem fi siguri că generația viitorului va fi mult diferită de a noastră, va fi mult mai lucidă în luarea deciziilor bazate pe adevăr.

Va fi generația capabilă să facă deosebiri psihologice între inteligență și bun simț, deșteptăciune și înțelepciune, căci există legi nescrise ale bunului simț care acționează independent de normele morale scrise și care așează individul la rangul de personalitate distinctă, fără "înșelătorie".

Omul viitorului va avea un caracter puternic, sintetic dar suplu, va da dovadă de tact și măsură, va fi propria "santinelă" a echilibrului de care este atîta nevoie. Și dacă "bunul simț" este atributul personalității practice, de nivel mai obișnuit, înțelepciunea este forma superioară a bunului simț, în latura lui morală și aparține personalității puternice, echilibrate.

As concluzionăm, folosind un scurt citat ce aparține ilustrului academician Vasile Pavelcu: "Înțelepciunea este bunul simț ajuns la conștiința de sine".

Înv. Georgeta VITCĂ, Școala Nr. 8, Roman

rubrică coordonată de
Dan AGRIGOROE

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Revista presei literare

GRUPAREA "CAIETELOR DE LA DURĂU", ÎN ANCHETĂ

Revista "Hyperion", nr. 3/2003 publică în ultimul său număr o interesantă anchetă printre membrii "Grupului de la Durău", grup de scriitori care, după ce timp de vreo 5 ani de zile a scos șase numere ale revistei "Caietele de la Durău", s-a destrămat în parte. Din răspunsurile celor șapte scriitori care fac parte din această grupare scriitoricească ce a făcut vîlvă în viața literară românească din ultimii ani, aflăm că doi dintre membrii grupării au ajuns în relații ireconciliabile, Liviu Ioan Stoiciu și Cassian Maria Spiridon. Cu o oarecare nostalgie a

vremurilor faste, ceilalți scriitori din grupare (Adrian Alui Gheorghie, Doina Popa, Gellu Dorian, Radu Florescu și Nicolae Sava) ajung la concluzia că reapariția revistei ar fi oricînd posibilă - avînd în vedere capacitatea de organizare și valoarea celor care o fac - dar e necesar să fie depășite anumite orgolii apărute: "Prima condiție ar fi depășirea unor orgolii, ce le cred extrem de mărunte, apelul la generozitate și dorința de a continua un proiect literar întemeiat strict pe prietenie, prietenie ce nu a funcționat prea convingător în cazul unui dintre noi" - arată cu degetul Cassian Maria Spiridon. La rîndul său, Liviu Ioan Stoiciu semnează un sever "rechizitoriu" la adresa unora dintre colegi în interviul acordat lui Gellu Dorian. Ancheta este însoțită de o retrospectivă a revistei "Caietele de la Durău", texte noi ale autorilor în cauză și o patetică scrisoare a redactorului șef către Liviu Ioan Stoiciu.

REZISTENȚA PRIN CULTURĂ ÎN PERIOADA DICTATURII COMUNISTE

Ultimul număr al revistei "România literară" (37/2003) publică două dintre intervențiile care au fost citite la simpozionul ce a avut loc la Sighetul Marmăției în această vară, semnate de Ana Blandiana și Gabriel Demisianu. "Rezistența culturii aparține autorilor, rezistența prin cultură aparține publicului. A nega existența acestui fenomen al psihologiei colective ar fi, cred, nu numai o greșeală ci și o nedreptate. Așa cum ar fi o nedreptate și o greșeală să considerăm că existența acestui tip de rezistență profundă, precută și reușind să salveze în adînc, oricît de ascuns, simburile viu al gîndirii libere, poate să compenseze în devenirea noastră istorică patologia dizolvantă a nesolidarizării. Să nu

uităm că un gînditor interbelic spunea că românii sînt un popor format din indivizi care au tendința să se salveze fiecare pe cont propriu. Rezistența prin cultură confirmă acest diagnostic. Problema noastră nu este să ne încapătînim să demonstrăm, în pofda argumentelor, că nu am făcut nici afit, ci să ne întrebăm de ce am făcut numai afit".

"DE NU-I POTI FACE SĂ TACĂ, MĂCAR CONVINGE-I SĂ ASCULTE"

Marele dirijor sir Colin Davis, care s-a aflat la pupitrul orchestrei "London Symphony Orchestra" la ediția din acest an a Festivalului "Enescu", dirijor care a colaborat cu cîntăreți români de înaltă valoare artistică precum Radu Lupu sau Ileana Cotrubas, răspunde la o întrebare ("Cit de importantă este muzica

la început de veac XXI?) a unui reporter de la "Adevărul literar și artistic" (nr. 683/2003) cu următoarele cuvinte: "Rolul muzicii e acum poate mai important decît oricînd. E foarte greu să găsești liniștea în ziua de azi. Liniștea e un lucru pentru care ar trebui să se facă propagandă, să se organizeze campanii mondiale. Dar, dacă tot nu poți spune oamenilor să tacă, măcar să-i faci să asculte, oferindu-le muzică. Una care să aibă ceva de spus".

MARIN PEDA, ÎN "DISPUTĂ" CREATOARE CU DOSTOIEVSKI

După o vacanță de o lună, au reapărut primele două numere săptămînale ale revistei "Lucașfărul". În numărul 32 citim, sub semnătura lui Gheorghe Barbă, o interesantă și

argumentată paralelă între operele lui Marin Preda și Dostoievski. Precizînd că Marina Preda polemizează în romanele sale cu unele idei dostoievkiene, autorul găsește multe similitudini între operele celor doi scriitori. "Aflîndu-se constant în sfera revelațiilor provocate de creația lui Dostoievski, al cărui geniu îl cutremura, Marin Preda a avut o puternică tentație intelectuală și cutezanță artistică totodată, de a se confrunta într-o incisivă dispută creatoare cu unul dintre cei mai mari artiști ai omenirii. Romanele "Moromeții" și "Cel mai iubit dintre pămînteni", ambele fiind o sinteză artistică originală și profund națională a semnificațiilor timpului nostru, își datorează parțial existența și meditațiilor îndelungate ale scriitorului român asupra artei și aventurii spirituale ale geniului creator rus".

OCTELARIȘ7

ATUNCI CÎND BICAZUL SE VARSA ÎN MOLDOVA

Afirmam, cu un alt prilej, că ținutul Neamțului a generat unele dintre cele mai importante opere literare: Amintiri din copilărie, Baltagul, Pe drumuri de munte, Adela.

Afirmația e valabilă și pentru opera plastică, cele patru zone tradiționale ale culturii nemțene: Piatra Neamț, Roman, Tirgu Neamț și Bicaz izvodind, fiecare în parte, opere de valoare.

De vină sînt, desigur, varietatea și frumusețea unică a peisajului, legendele pe care acesta le-a iscat, talentul pictorilor, legați de locurile natale și, nu în ultimul rînd, taberele organizate pentru pictori, sculptori și graficieni în destule locuri, fiecare tabără venind cu zona ei de mister, iradiînd picturalitate: Almaș, Brateș, Durău, Dumbrava, Potoci, Izvoru Muntelui, Piatra-Neamț, Hanu Ancuței.

Au răspuns prezent, ca de fiecare dată, pictori din Neamț și invitații lor: Doina Dașchievici, Violeta Dinu, Dumitru Mosor, Dumitru Bostan, Dumitru Bezem, Constantin Filimon, Gheorghe Vadana, Dinu Huminiuc, Lucian

Gogu-Craiu, Grigore Agache, Marcel Lușe și Cristian Tîrnovan (din Bistrița) și Ștefan Pelmuș (din București).

La Izvoru Muntelui, Ceahlăul a fost desigur vedeta, chiar dacă dealurile, casele, clădirile, apele își unduiau provocator liniile, formele și culorile, încercîndu-și puterea de seducție asupra

artistului.

Ceahlăul a fost mereu schimbător, ca o mare verticală, cînd aproape alb, cînd vinețiu, cînd gălbui, cînd roșietic, cînd aproape negru. Nimeni n-ar crede că poți privi și picta, timp de 12 ore zilnic, timp de zece zile un aparent același peisaj. Și, totuși, stau mărturie, așa a fost. Ceahlăul a fost pictat în sprintenă acuarelă, în grele gudroane, în uleiuri leneșe, în aur fragil.

Tablourile realizate în tabără stau dreaptă mărturie, iar expoziția ce va fi organizată va fi pentru mulți o veritabilă surpriză.

La Hanu Ancuței natura a primit replica umanului. Au existat desigur și dealuri abia înfiorate de albastrul depărtărilor, contrastînd cu floarea soarelui, întotdeauna dreaptă și înțeleaptă, sau cu lăncierii de porumb, abia ieșiți din lapte, pentru o pașnică bătălie. Sau merii, cu mere dulci-

acrișoare, așa cum îi place furului-copilului să le încerce, după tainic asfințit.

Au existat și căruțe cu flori, oale și ulcelele smălțuite, aruncate savant în jurul unui car pentru o veche zicală.

Sau false ikebane, răsărite din buturugi.

Dar dincolo de natură, reală sau artificială, a existat "decorul" uman, de la solara roată de car la mult mai pămîntescul cuptor, de la jugul purtat de boi antici, - dar și ferestre ale unei renașteri românești, brîncoveneste- la ulci-ca plină de vinul casei, de la costumul popular cu scrieri secrete drept înfloritură pînă la fetele

sprintene ce știu a servi, dar bănuim că și a juca sau a iubi.

Și nu departe de Hanu Ancuței sînt Moldova și Siretul, ape cu înșelătoare chemări, cu sirene, ni se spune, autentice, Mirceștiul - unde geniul molcom al lui Alecsandri ne vorbește de vremuri nu demult apuse și Războieniul- cu nume prea aspru poate pentru măicuțele de acolo sau pentru blînd pentru apriga încheștare ce a avut acolo cu sute de ani în urmă.

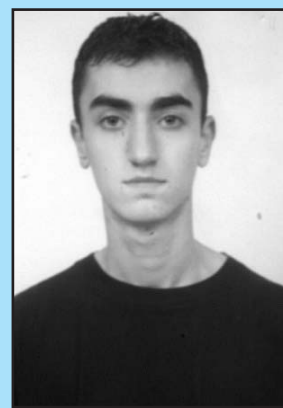
Se cuvine, la acest colț de pagină, ca pictorii să mulțumească celor ce au îngăduit aceste tabere: Elena Ionescu, Emilia Ciobanu, Adrian Vais (sau altfel spus Plantavorel, Publiserv, Petrocart - cei trei P cu P de la prieten) pentru tabăra pe care a găzduit-o la Izvoru Muntelui Pensiunea Crusușu și Elena Nușă Chiriac pentru tabăra de la Hanu Ancuței.

După cum nemțenii vor mulțumi pictorilor pentru fărîma de frumusețe pe care pictorii au surprins-o la ceas de neîngăduită tantrețe și pentru iubitorii de frumos, ratăcitori prin galeriile unui muzeu sau ale unui alt spațiu expozițional.

Lucian STROCHU

CE SĂ FACEM CU TALENTELE CARE NE (CAM) ÎNCURCĂ?

De la Revoluție încoace nația noastră a intrat într-o agitație soră cu o grămadă de boli ale civilizației. Goana după senzațional, după apocaliptic, după averi fabuloase, după sciliciti și

zgomot, i-a făcut pe oameni să uite că pe lumea asta mai există și lucruri care se fac numai și numai în liniște, pe tăcutetea, gîndind sau visînd. Buletinele noastre de știri, concentrarea de crime și violuri, de accidente și grozăvii pe centimetru pătrat de foaie de ziar, au făcut pe mulți indivizi ai societății noastre să creadă că libertatea e o anarhie greu de stăpînit, fără reguli, fără legi. Muzica adevărată a fost înlocuită, de cele mai multe ori, cu surrogate de muzică, cărțile au fost urcate în pod, setea de învățatură a fost ironizată de cei care au pus mîna pe metri cubi de bani fără nici un efort. Talentul este considerat, de către cei care descoperă că îl posedă, de prea multe ori, o povară. Pictorii vînd rar tablourile lor și mai "pe degeaba". Scriitorii scot cărți pentru

un public care preferă să fie mai degrabă analfabet și bogat, decît alfabetizat și lefter. La teatru intră aceiași spectatori puțini care i-au învățat calea, publicul larg preferă manea "guriștilor" care nu suferă de nici un fel de crampe pe creier. În aceste condiții, ce să-i spui unui tînar care vine la tine cu un caiet de poezii, care are sigur talent și pe care nu știi dacă trebuie să-l încurajezi sau să-i dai peste degete, trimițîndu-l să facă altceva...? Tînarul se numește Radu Verman, are vreo șais-prezece ani și este elev la Liceul de Chimie din Piatra Neamț. Iată o probă de "normalitate" din multele aduse nouă de Radu Verman: "Într-o zi/ Pe cînd tăcerea îmi pusese sechestru pe suflet/ m-am gîndit: sunt copil/ și așa socot:/ 1 plus 1 fac doi/ doi de zece puși/ pe două felii de piine/ unse cu două linguri de miere./ Sînt tînar și-mi zic așa:/ 1 plus 1 fac doi/ doi tîneri tînîndu-se de mîină/ plimbîndu-se prin parc/ puțînd din 2 țigări LM/ și sărutîndu-se/ măcar de două ori/ Sînt matur și așa gîndesc:/ 1 plus 1 fac doi/ doi copii de crescut/ dintr-un salariu de 2 milioane de lei/ și, de-ar da Dumnezeu,/ să mai am doar doi ani pînă la pensie...!/ Sînt bătrîn așa că meditez:/ 1 plus 1 fac oricît/ numai nu doi/ puncte de suspensie tocite/ de un baston de lemn/ în ce să te mai ții? (Sunt mort:/ 1 plus 1 fac doi/ doi îngerî în iad:/ Eu... și cu tine!)." Domnule Radu Verman, noi te-am avertizat că ai luat-o pe căi normale. Adică greșite? Dumnezeu și harul tău știu!

Adrian
ALIU GHEORGHE

Nu este o noutate faptul că sciitorul Adrian Aliu Gheorghe ține de cîțiva ani o rubrică zilnică în ziarul local "Ceahlăul", rubrică intitulată "Cronica de 5 secunde", foarte apreciată de cititorii de toate vîrstele.

Într-una din aceste "cronici", poetul A.A. Gh. prezintă ecografia literară a elevului Radu Verman, de la Liceul "Gheorghe Cartianu" din Piatra Neamț, prezentare ce poate fi socotită o adevărată atestare a talentului tînarului poet și pe care o reproducem mai sus.

C.T.

PROMISCUITATEA, CA LA CARTE

Mare bucluc și cu școala asta! Se schimbă la față după cum bate vîntul. Permanent se află sub papucul politic. Cînd învățăm rusește, cînd americănește. Normal- vor spune mulți- reforma înseamnă schimbare.

Pe vremea Ciuruitului anul școlar începea cu un ceremonial pionieresc. Pionierii mărșăluiau cu fente patriotice, fluturau steaguri în vînt și băteau darabana. Astăzi, învățăceii ascultă binecuvîntarea preotului și urările oficialităților cu supușenie totală dar cu gîndul aiurea-n tramvai. Pe timpul cinci-nalelor glorioase, școlărițele aveau un bun obicei. Purtau uniforme, gulerașe scrobite și fundițe albe în păr. Era frumos să vezi copii, zeci de copii emoționați că uniforma pe care au pregătit-o cu mîini tremurînde de seara pe spătarul scaunului, înseamnă ceva, înseamnă că au fost avansați în grad. Acum sînt "oameni mari". După

buluceala din Decembrie '89, înfățișarea puștanilor de școală s-a schimbat. Costumașe de jeans, coafuri fisticții și zdrăngănele cît pot duce. De ce oare a trebuit să distrugem tot ce au realizat "tîcătoșii de comuniști"? N-a fost "rău" absolut totul.

Ați sesizat? Nici clinchetul de clopoțel nu se mai poartă. Folosim soneriile cu buton. Se apelează la clopoțel numai la Turloaia de Sus și atunci cînd "pică lumina". Și munca este privită altcum. Livada de meri din Ciritei a fost plantată de liceenii din Piatra Neamț. Atenție, de mult, de mult. Putem să-i condamnăm pentru aceste apucături "vandalice"? Locul muncii l-au luat nemunca și ifosele de vedete leșinate.

Alte noutăți din învățămînt? Pe lîngă corn și lapte, țîncii din a III-a sînt atrași de sex. Vor să afle cum se fac copiii. Chestia cu barza nu mai ține. Paradoxal, elevii mari sînt interesați de același fenomen intim dar nu vor bebeluși. Mai clar? Programa prevede că la 13 ani, loazele neliniștite să

afle cît mai multe despre sex, homosexualitate, pedofilie, zoofilie. Profesorii vor preda cunoștințe fierbinți în valoare de trei milioane pe lună, "kindării" vor învăța de-un corn și-un lapte. Echitabil, nu?

Sexologii au constatat că gîglicile de la primară știu aproape totul despre sex. Sînt tari în problemă. Unii au rămas repetenți de mai multe ori atrași de materia predată. Și-au îmbogățit cunoștințele cu sprijinul televizorului, al revistelor de specialitate și al internetului. Și, evident, cu ajutorul neprecupețit al părinților care le-au explicat "franș", ce și cum. Progeniturile lor trebuie să cunoască bine sexul pentru că altceva nu merge cu manelele Copilului Minune. Măcar promiscuitatea s-o facem ca la carte. Păi, nu? Urmarea acestui interes exagerat pentru sex? Plînsете la examene și istericale la admiteri. Exact ca anul trecut. Anul școlar, nu calendaristic.

Dumitru RUSU

(continuare în pag. 6)

Școala - reper esențial

Un nou an școlar și-a deschis larg, generos, porțile pentru milioanele de copii și adolescenți ai țării, în pofida degradării tot mai accentuate a ansamblului societății și a pauperizării acute a majorității populației, care susține încă, dar tot mai împovărat, instrucția și educația instituționalizată și învățământul paralel, adică sistemul extins și nociv al meditațiilor.

Deloc obediți viziunilor triumfaliste, atît de dăunătoare în ultimii 14 ani, ne îngăduim să susținem că școala nu mai poate să abdice de la necesarul statut social și moral, pe care l-a dobîndit cu osteneală, cu renunțări și cu prea multe sacrificii ale unor dascăli dăruți și patrioți.

Ideea potrivit căreia învățământul constituie o "prioritate națională" va rămîne, pentru multă vreme, pe hîrtie. Cu toate acestea, măcar învățătorii, profesorii și părinții nu mai au dreptul să se joace, la nesfîrșit și ire-sponsabil, cu viitorul școlărilor.

E puțin probabil ca, foarte curînd, școlii să-i fie alocați banii de care are nevoie, ca destinele învățământului să încapă, la vîrf și la bază, pe mina unor profesioniști, punîndu-se, în sfîrșit, capăt clientelismului, imposturii, amatorismului și prostului-gust.

Ar fi minunat dacă acest an școlar ar fi marcat de schimbări esențiale, dacă învățământul românesc ar deveni componenta fundamentală a progresului și renașterii naționale, dacă această instituție a statului, încă respectată și prețuită de unii elevi și părinți, ar lupta încă mai curajos, mai energic și mai incusit împotriva agresiunilor la

care este supusă fie de nepri-cepuți, fie de cabotini, fie de răuvoitori.

Extrem de benefic, pentru menținerea cu strășnicie a unei imagini luminoase a școlii, ar fi dacă învățătorii și profesorii n-ar abdica de la ceea ce i-a învățat Domnul Trandafir: să pună mai presus de gramatică și aritmetică dragostea cealaltă, sufletească.

A venit vremea să nu mai mimăm munca, să nu mai per-cepem democratizarea învățământului ca libertinism, ca abandonare grăbită a pedagogiei și a disciplinei muncii.

A venit vremea să privim cu ochii în patru la educație, nu la procente supradimensionate de promovare. Adevărații oameni ai învățământului, cîți mai sunt, știu prea bine "că nici o societate nu are nevoie de "capete bine umplute", ci de "capete și suflete bine făcute". Într-adevăr, școala este o afacere a tuturor, dar nu o afacere ca oricare alta, ci una de o factură specială, care înseamnă plusuri, profit de instrucție, afectivitate și comportamente alese.

Școala adevărată, serioasă, profundă nu are nici o legătură cu aspectele carnavalesci ale vieții. Ea are legături trainice cu perseverența, chibzuința, organizarea fără cusur, ordinea și disciplina, atribute fără de care rămîne doar o "moară fără apă".

Nădăjduim că ne vom dezmetici degrabă, că nu vom accepta minciuna, că vom înscrie școala, definitiv, într-un spațiu al hărniciei, curăției, onoarei, cinstei depline și dem-nității.

Altfel, greu vom repara miine ceea ce stricăm astăzi cu prea multă lejeritate.

*Prof. Gheorghe TIGĂU,
Școala Elena Cuza,
Piatra-Neamț*

UN MODEL DE OPTIMISM ȘI RESPONSABILITATE

Asintetiza în 360 de pagini o activitate de 90 de ani pe tărîmul învățămîntului pedagogic din Piatra Neamț implică, pe lîngă o amplă documentare, și o deosebită eruditie științifică și didactică pe care le satisface autorul, el însuși pedagog cu vocație și inginer constructor. Cuplearea acestor două competențe se reflectă în conținutul științific, acuratețea stilului și minuția informației din lucrare.

Analiza se raportează permanent la misiunea socială a viitorului învățător, mai ales în comunitatea satelor, programele de învățămînt evocînd acest spirit haretist, alături de depistarea talentelor cu aptitudini pentru cunoașterea intelectuală, inclusiv a formării de pedagogi, sarcini primordiale ale școlilor normale. Apostolatul absolvenților acestor școli îmi evocă figura învățătorului meu, care a dirijat viața satului în jurul cooperăției și activităților culturale, sat în care în fiecare vară erau invitate personalități ale culturii, precum N. Iorga, I. Agîrbiceanu, O. Goga și alții, în care se edita lunar ziarul

"Vestitorul Satelor", ce se difuza și în străinătate, și în care copiii buni la carte, dar fără posibilități materiale, erau purtați în "școli mai departe" din fondurile cooperăției sătești.

Facilitate de Legea învățămîntului primar a lui P.Poni și de legea lui Spiru Haret, în 1912 ia ființă Școala Normală "Gh. Asachi" din Piatra Neamț (denumire dată prin decret regal) și în 1919 Școala Normală de Fete din Piatra Neamț, prin inițiativa unor oameni de autentică vocație pentru școală și cu sprijinul organelor loale. Între 1923-1930 se construiesc localuri proprii pentru 300 elevi. Panaite Popovici, Dimitrie Focea, Vasile Ghiteșcu, Eugenia Popovici sau Eufrosina Săvescu consumînd istoria timpului purtată pe umerii lor, dar fără a se prăbuși sub greutatea ei. Ei inițiază astfel sprijinul necesar a fi dat "unor copii cu idealuri modeste, dar curați la gînduri și dispuși la muncă și efort", cum remarca unul din ei. Progresiv ei au realizat adevărate comunități școlare cu internat, școli de aplicație, laboratoare psihopedagogice, biblioteci, cooperative școlare, au editat reviste sau suplimente școlare (Apostolul,

Viața Școlară sau Flori de munte, iar mai recent Asachi-adolescent) și au înființat cămine culturale în satele din vecinătatea școlii.

Profesori precum Eugenia Săvescu, cu doctorat la Berlin, I. Drăgan și I. Lumiceanu cu studii la Viena sau Gh. Dimitriev cu studii la Kiev, alături de V. Dobrescu (adept al concepției lui O. Decroly), V. Țăranu etc., fac primele cercetări psihometrice și sociologice, scriu monografiile și lucrările precum "Dușmanul nostru copilul" (I. Drăgan), "Viața culturală a românilor din Transilvania", "Lección de istoria literaturii" și "Pagini culturale" (V. Țăranu) și, deși unii aveau și alte studii (Gr. Capșa și V. Andrei de drept, P. Vasiliu de politehnică), ei rămîn credincioși vocației didactice, căreia i se dedică cu pasiune, fiind răsplătiți cu titluri înalte de profesor emerit, profesor evidentiat etc. (Sofia Burculeț, Dan Mircea, Geta Grigoriu, Boris Alexeanu și alții). Concomitent au inițiat multiple activități culturale, șezători literare, concursuri interșcolare,

activități postșcolare etc., făcînd concordante nevoile vieții sociale cu cele mai noi principii de învățămînt activ și pe cît posibil individualizat.

Modelul didactic complex al acestor eminente pedagogi a dezvoltat setea de cunoaștere a generații de elevi ce au trans-gresat apoi nivelul liceal de instrucție spre noi orizonturi profesionale.

Se poate astfel vorbi de un spirit normalist de muncă și creație al cadrelor didactice și absolvenților acestor școli, spirit care răzbate pînă la noi și ne determină a ne ajusta viața didactică la postmodernismul și globalismul lumii actuale.

Exemplu de retroinformare stenică și de fericire a pasiunii lucrurilor bine făcute, monografia școlilor normale reprezintă un model de optimism didactic și de responsabilitate mereu actuală, o cale a exemplarității vocaționale pentru școală a înaintașilor, care trebuie să călăuzească eforturile viitoare.

Gh. SCRIPCARU

Paul Vasiliu

MONOGRAFIA ȘCOLILOR NORMALE
DIN PIATRA NEAMȚ, Ed. ALFA, 2003

PROMISCUITATEA, CA LA CARTE

(urmărire din pag. 5)

Ultima noutate? Alfabetul se va studia în doi ani. În clasa a doua se vor învăța literele x, y, z, q și w. În asemenea condiții "absolvenții" clasei I ca și repetenții sînt excluși de la anumite drepturi. Nu vor putea să intre pe net, că-i cu

cereri de emigrare în Canada, pătrățelele cu "yes"... Ne referim la odraslele barosanilor, cei care se bronzează vara la Malibu și Copacabana. Ai care deja știu că, cine are bani cumpără sex, cine nu are, vinde sex. Așa dau de gustul fustelor și ajung la dame, la tractor, în Occidentul poleit.

Că universul elevilor a fost invadat de droguri, alcool și tutun, știe

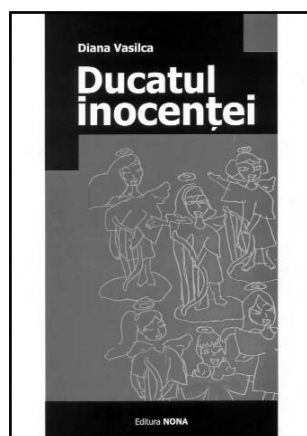
toată lumea. Probabil de aceea dascălii se plîng de faptul că dimineața, la primele ore de curs, dar mai ales lumea, destui elevi ostensiți de fumul discotecilor și vieții depravate, dorm pe bănci. Nu-i mumos. Că noțiunile prezentate mai sus trebuie știute, e adevărat. Dar faceți-o mai cu tact, mai cu perdea, că picați în ridicol. Nu uitați că tineretul e "mîndria țării" care... emigrează în State.

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

POEZIE NICIDECUM INOCENTĂ

Citirea unei cărți de poezie, și nu numai, este însoțită, de regulă, în ceea ce mă privește, de tendința de a "descoperi" elementul definitoriu pentru creația respectivă, cît este de originală, care sunt, dacă sunt, filiațiile și, mai ales, în ce stadiu de asimilare se află acestea la autorul respectiv. Niciodată, în timpul lecturii sau după, nu-mi propun înregimentarea autorului într-o anumită școală, într-un anumit curent, deoarece cred mai mult în afirmarea individuală a celor care aspiră să pătrundă în panteonul artelor, sprijinindu-mă pe truisumul potrivit

căruia "arta este un act individual de creație" și avînd în vedere că toate marile personalități artistice nu s-au lăsat înregimentate într-o

anumită grupare, sau nu definitiv, deși, de-a lungul istoriei, nimeni nu a fost scutit de etichetări.

Aceste idei mi-au revenit în minte aflîndu-mă față în față cu cea de-a doua carte de poezie a Dianei Vasilca, DUCATUL INOCENȚEI (Ed. "Nona", Piatra Neamț, 2003), carte care, în ciuda titlului și a formulelor prozodice și stilistice adoptate de autoare, nu conține nicidecum o poezie inocentă.

Mărturisesc, avînd în vedere că de la cartea precedentă ("Aproape amintiri", ed. Casei Corpului Didactic, P. Neamț), s-au scurs șase ani, lucru neobișnuit pentru un autor contemporan (unii scriitori publică și cite două-trei și chiar mai multe cărți într-un an),

mărturisesc, așadar, că am recitat poeziile din placheta publicată de Diana Vasilca în 1996 și am ajuns la concluzia că liniile definitorii ale poeziei, obsesiile de debut ale autoarei (speranța, visul, iubirea, însingurarea, moartea ș.a.), unele prezentate patetic, altele aproape de normalitatea ființei umane, afectată profund sau trecător, toate concurînd la definirea unui eu poetic autentic marcat de o cultură vastă, în general, cu o zestre filosofică de excepție, zestre înșușită (cum am precizat recent într-o notă semnal) din operele filosofilor interbelici, elevi ai lui Nae Ionescu, toate fiind repuse în discuție în noua carte în care poetesa își confecționează/adoptă, și chiar cu succes, o formulă prozo-

dică ce trimite cu gîndul la poezia din așa-zisul folclor al copiilor, la poezia populară, și de cele mai multe ori, folosindu-se de o singură unitate sintactică- propoziție sau frază- uneori eliptică de predicativitate, dintr-o singură respirare, parcă, își spune "oful", și nu de puține ori acesta este chiar poezie, fie cu parfum ce trimite la Tudor Arghezi sau Nichita Stănescu (ex. "Îmi vine/ să scriu fistichiu/ îmi vine fără nici o noimă? Să mă fac/ șoimă"- Inspirație, p. 43), fie cu parfum propriu, de fiecare dată poezie autentică. Aceleași fulgurații semantice ("Rugăminte e/ rugă cu minte"), fonetice ("Prostie/ pustie/ îmi cîntă- n/ cîmpie/ un greier/ oștie/ și voci/ mă adie/ Și ție/ nu-ți pasă/ și lasă/

subție/ să fie/ cețoasă/ cîmpie/ umbrie"- Obligație, p. 100) le descoperă cititorul în poezia din ambele volume ale Dianei Vasilca, fulgurații cu aer de spontaneitate îndelung elaborată de către o bună cunoscătoare a tainelor limbii române și o minuitoare iscusită a cuvîntului, fulgurații ce trădează lecturi selecte și multiple. Mai descoperă cititorul atent și o reluare a trei poeme din prima carte, așezate acum ca motto-uri ale primelor trei din cele patru părți ale cărții, poeme, îmi place să cred, considerate de autoare emblematice pentru poezia ei de atunci, dar mai ales de acum.

Constantin TOMȘA
(continuare în pag. 7)

Tinere condeie romașcane

TOAMNA

Rumenă toamnă,
Distinsă Doamnă,
Pleacă departe
Purtînd pe spate
Trenă de vînt,
Șoapte vibrînd.
Iar pe alei,
În urma ei,
Aur curat
A-mpărătiat.
Eu îl adun
În palma mea
Și-l voi preface
Apoi în stea.

Alina ZAPODEANU
Școala nr. 8 Roman

De la mine mai sus
E asemănarea, e chipul!
Roiuri de muguri albi
Iubire de mai mult decît suflet,
Surîsul îngerului peste înfumurare!

De la mine mai jos
E biciul, e focul!
Spaimă de țipete și răni,
Durere de ciine și întuneric,
Ura îngerului pentru înspumare.

Eu m-am născut ca să-ți deschid ochii
Eu am strigat peste umbre și chinuri,
Eu dăinui dacă te îndrăgostești,
Eu voi lipi infinitul de nimic.
Aici la mijloc, sunt EU!

Ralu NAUTU
Colegiul Național "Roman Vodă"

CĂDERE DIN RAI

În negrul negurilor mă afund
Ca într-un vis funebru.
Simt lanțuri grele ca de plumb,
Cum trag în jos, îngeri din ceruri.

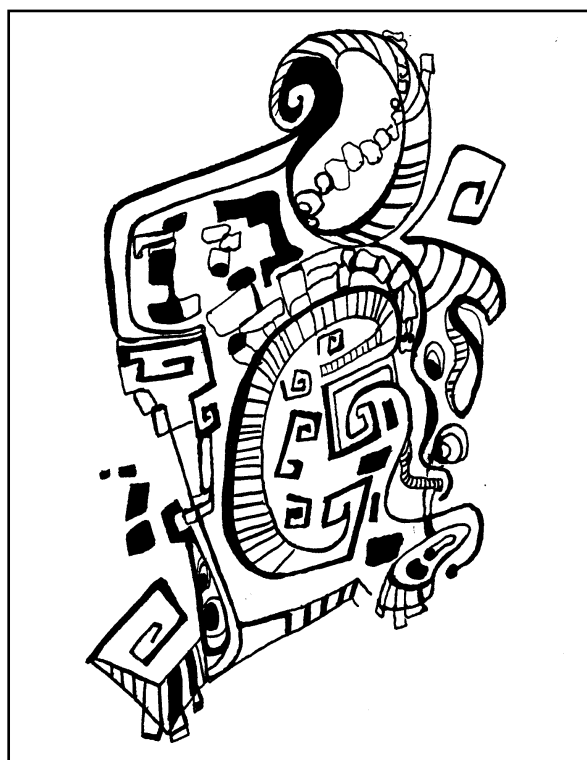
Iluzii putrede, din fundul mării
Se sparg în valuri reci și mute...
Și țipă umbre reci ale tăcerii
În iadul morții celei slute!

Suflete gem, în al durerii chin,
Precum un cîntec greu de cucușea
Plîng umbre umede! Și greu suspin!
Cînd văd urlînd și umbra mea!

Hidoase chipuri fără formă,
Ce fum cu fum unesc! Un munte!
Un vid cu ochi de fulger, parcă
Îmi soarbe umbra... prin cuvinte.

Și s-a sfîrșit! S-a încheiat cu lupta!
Sunt singură, iar trupu-mi e de mușgai...
Venin se scurge din ce-a fost odată
Un gingaș crin sădit în Sfîntul Rai.

Roxana ȘOTMARU
Colegiul Național "Roman Vodă"

AXIS MUNDI

Aici, la mijloc, sunt EU!
Între Răsărit și Apus,
Între Împărat și muribund,
Între întuneric și adevăr,
Între Dumnezeu și plîngere...

Cu 4 laureate la etapa națională, din 30 pe țară

LOCUL UNU ÎN TOPUL REVISTELOR ȘCOLARE

Județul Neamț - o adevărată pepinieră de jurnaliști

La etapa națională a concursului de jurnalism organizat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, județul Neamț a participat cu un număr record de reviste școlare, între celelalte județe ale țării. Din cele 15 prezentate în concurs, 8 sînt scrise de elevii din clasele I-VIII, iar 7 - de licee, seminarii sau grupuri școlare. Un juriu competent, care a avut drept criteriu principal calitatea materialelor din aceste reviste ale elevilor dar și condițiile grafice sub care se prezintă acestea, a acordat titluri de laureat celor mai bune, premiu constînd în participarea a cîte doi redactori elevi la o tabără gratuită de jurnalism, care a avut loc în vară, la Iași. În urma jurizării au primit titlul de "laureat" 30 de reviste din țară, județului Neamț revenindu-i 4 titluri.

Au primit o astfel de distincție revistele "Anotimpuri" a Grupului Școlar "Gheorghe Cartianu" Piatra Neamț, "Aripi de gînd" a Școlii generale nr. 1 Roman, "Lumină lină" - editată de elevii de la Seminarul Teologic "Sfinții Împărați Constantin și Elena" Piatra Neamț și revista "Suflet și lumină" - editată de elevii Seminarului Teologic "Cuvioasa Parascheva" de la Agapia. Trebuie remarcat faptul că numărul mare și calitatea deosebită a revistelor școlare din județul nostru sînt în primul rînd rezultatul muncii unor cadre didactice de la aceste instituții de învățămînt care, cu pasiune și dăruire, au dat aripi talentelor aflate încă pe băncile școlii dar și sponsorilor care au făcut posibilă editarea acestora cu periodicitate. Putem aprecia că, prin aceste reviste școlare ce apar la Neamț, în județul nostru funcționează o adevărată pepinieră de jurnaliști.

"Titlurile de laureat primite de aceste reviste școlare constituie o recunoaștere a muncii depuse în ultimii 10 ani de generații de tineri jurnaliști din școlile și liceele nemțene dar și a dascălilor care îi îndrumă în acest domeniu al presei școlare. Sîntem siguri că din rîndul acestor elevi se vor ridica scriitorii și jurnaliștii valoroși de mîine, de care are țara nevoie, știut fiind că presa este cea de a patra putere într-un stat democratic. Iar cei care nu vor îmbrățișa această carieră în viață vor ști cel puțin să scrie corect românește, ceea ce e tot un cîștig pentru ei și pentru noi" - ne-a declarat profesorul Constantin Tomșa, redactorul coordonator al revistei "Anotimpuri", una din cele premiate recent.

Nicolae SAUA

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

POEZIE NICIDECUM INOCENTĂ

(urmăre din pag. 6)

C artea Diane Vasilca s-a născut din preaplînul trăirilor ei, din preaplînul trăirilor ființei umane ("Mi-s dragi/ doar diminețile/ pe care/ le prind/ În rest/ îmi sunt dragi/ nopțile/ pe care le închid/ E ca a-tunci cînd/ îți vine să zbori/ peste nori, uneori!" - Sinceritate, p. 30), nutrit din speranța nestrămutată a reîntoarcerii timpului pierdut ("Bucura-se-vor/ clipele/ aste/ de ne-prezență/ năpastei/ Bucura-se-vor/ condeiele/ tale/ de/ roua din

călimare" - Liniște, p. 34), convinsă de zădărnicia așteptării și, totuși, perseverentă în așteptare ("Mi-a fost dor/ de mine/ Așa cum sunt/ Eu, care credeam/ c-am intrat în pămînt/ Mă aflu într-o/ poiană/ cu crînguri/ și-aștept să/ fiu binecuvîntată/ cu gînduri" - Dor, p. 35).

Majoritatea poeziilor din această carte sunt concepute la modul afirmativ (ca și în placheta din 1996), dar de această dată apar mai frecvent interogațiile, multe dintre aceste obsesii, datorită inteligenței autoarei, inteligență dublată, cum am mai menționat, de un bagaj livresc, acumulat și asimilat cu o exubernată juvenilă, sunt transformate în mici bijuterii poetice ce se revarsă în adevărate cascade sonice, ținînd de aforism, deși uneori se mai strecoară și cite o alcătuire versificată "pe muchie de

cuțit", gata-gata să cadă în derizoriu. Uneori cititorul are impresia că citește simple incantații, dar e numai o impresie (vezi "Obligație" citată mai sus), altele sunt exprimate sentințe tăioase ("Secret-/ e lege-a firii/ Să ne lăsăm/ dezmoșteniți/ uimirii/ Și nici o altă/ boală mai/ neagră/ nu te-apese./ Decît să treci/ prin umbre/ și lumii/ să nu-i pese" - Blestem, p. 95), cu trimeri la modul ironic ascuns, dar cu adresabilitate precisă ("Mare scofală/ se face la/ școală/ Unde nu poți/ Să dai/ Decît tot/ ce ai!" - Dar, p. 83), de cele mai multe ori uzînd de stilul aforistic, fie versimonștrii/ vii, fisticții./ A cui/ ureche-perche/ s-o încui/ într-un leagăn/ al nimănuui?" - Dezertare, p. 75), rar la modul pueril, desuet ("Dacă proștii/ S-ar îneca/ lumea s-ar/ bucura/ Dacă deștepții/ S-ar prosti/ lumea s-ar/ irosi"

- Disperare, p. 70) nu de puține ori realizînd poezie autentică ("Dacă aș mai sta/ M-aș schimba./ Dacă aș vrea/ M-aș minuna./ Dacă nu m-aș mai/ recunoaște-aș/ urla!" - Dacă, p. 61). Sunte de menționat și cele cîteva poeme, ușor de descoperit cui sunt adresate: lui Nichita Stănescu (Domnului N., p. 116) și lui Ștefan cel Mare ("Istorică", p. 117), precum și cele incluse în categoria poeziilor programatice, categorii din care transcriem poezia de pe ultima pagină a cărții și care argumentează opțiunea Diane Vasilca pentru poezie: "Cine/ Scrie/ Poezie/ Pînă-n zori/ Învie" ("Colind", p. 124).

Cu speranța că nu am căzut în păcatul de a "povesti" poezia din "Ducatul inocenței" aștept să mai citesc poezie bună, de calitate semnată Diana Vasilca.

UN NOU "RĂȘUNET" PENTRU IMNUL ROMÂNIEI

Ne este dat să fim pe pământ perpetuu căutători, iar cele mai fericite momente le aflăm atunci când găsim ceva care parcă ne-ar aparține dintotdeauna și putem să-l lășăm celor care ne vor urma, ca pe un bun pe care să scrie: "Act de veșnică pomenire".

Căutând un nou domeniu de libertate, l-am aflat pe acela din decembrie 1989, pe care l-am marcat cu o nouă Constituție și cu un nou Imn Național. Acum ne aflăm în preajma modificării și votării Constituției.

Imnul a venit spontan, datorită primului vers din poezia lui Andrei Mureșanu, "Deșteaptă-te, române!" Este o poezie mobilizatoare, destul de veche și valoroasă, de altfel. Ea a fost asociată unei melodii descoperită de Anton Pann și a devenit un adevărat Imn al Revoluției de la 1848.

În acest mod, asociate, melodie și text, au ajuns pînă astăzi.

În perioada ultimilor 50 de ani a pătruns și în memoria noastră ca un cîntec aparte..

Noi, ascultînd "Tricolorul", "Pe-al nostru steag", ori "Pui de lei" (Eroi au fost, eroi sînt încă), le-am învățat prin anii '60 așa cum au fost create, dar am asistat neputincioși și la distorsionarea versurilor lor. Am admirat mai mult și doream din suflet să propunem ca Imn, atît în vechea perioadă, dar și acum și, printr-o putere divină să și reușim, cîntecul "Pe-al nostru steag", de Ciprian Porumbescu.

Urmărindu-i muzicalitatea și puterea de pătrundere în inimi, l-am considerat ca fiind cel mai posibil valoros Imn creat deja. N-am avut însă nici o putere și toate au rămas precum sunt.

Nu știm ce nu se potrivea în "Deșteaptă-te române!", nici în trecut și nici astăzi. Nu credem că suntem prea îndrăzneți cînd spunem că versul de început nu onorează nația română. Ne întrebăm: "Oare, nu ne-am deșteptat nici după peste 150 de ani de cînd au fost create versurile de către Andrei Mureșanu?" Este trist, dacă va fi fiind așa!... Și, apoi, nu ni se păreau prea nimerite versurile cu muzica. Nici armonia cîntecului nu credeam că ar fi prea reușită; cel puțin, noi, nu am găsit nici o

soluție bună din punct de vedere al esteticii muzicale, asociată cu versurile.

Cercetînd mai multe documente, într-un cu totul alt scop, am găsit niște notițe care, aia aceasta aplicată la cuvintele de foc ale bardului transilvănean, arată "..." că oricine va auzi cuvintele de mai sus, cu această melodie, va recunoaște strînsă legătură și reciprocă caracterizare ce există între ele, ceia ce cu desăvîrșire lipsește cînd punem cuvintele "Deșteaptă-te române".

În "Arhiva Societății Științifice și Literare din Iași" din anul 1895, articolul "Aria lui Deșteaptă-te Române" precizează următoarele: "Pentru orice om cugetător, aria aceasta aplicată la cuvintele de foc ale bardului transilvănean, părea o gîcitoare neînțeleasă. Să caută de unii a să explica lucrul așa, că poporul român a fost atît de împilat și de schingiuit, încît chiar și cîntecul său de răzvrătire tot pe un ton moale și tărăgănat, pe un feliu de doină trebuia să fie redat. Dl. Gavril Muzicescu, profesor la Conservatorul din Iași, a avut fericirea a găsi deslegarea acestei gicitori. D-sa a probat într-un chip neîndoielnic în nr. 2 al Revistei muzicale Arta..., că aria pe care se cîntă "Deșteaptă-te Române" nu este compusă anume pentru această poezie, ci o adaptare a unui cîntec de dor, cu totul nepotrivit pe cuvintele lui Mureșanu" (n.n. am redat scrierea cu ortografia aceluia an, 1895).

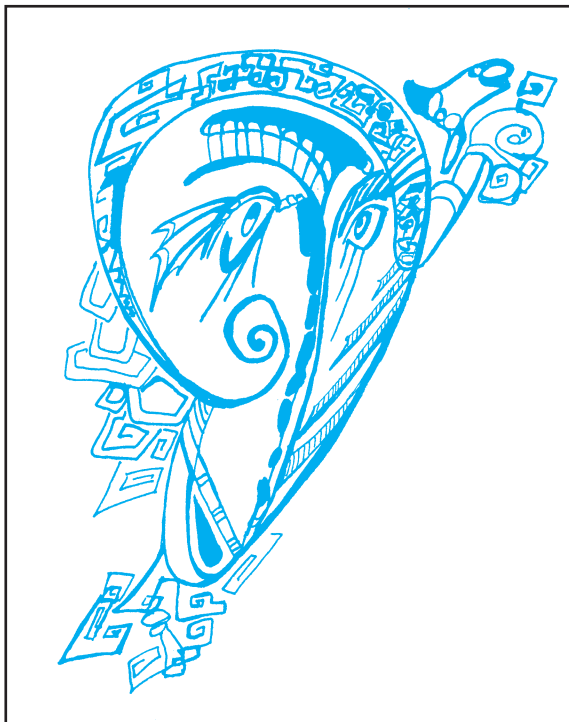
În continuare, marele compozitor arată și ce a aflat despre acest cîntec.

Dirijînd Corul Metropolitan din Iași, în concertele date între 1887- 1890, a executat și "Deșteaptă-te Române!" În timpul unei repetiții generale, Î.P.S.S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Iosif Naniescu, ascultînd cîntecul, i-a atras atenția că această melodie nu este așa și, că, "... nu aceste sunt cuvintele cele adevărate ale ei". A obținut o audiență la Mitropolit care i-a cîntat cîntecul cu următorul text:

"Din sînul maicii mele
Născut în griji necazuri,
Răstriștea mi-a fost leagăn
Cu lacrimi m-am hrănit
Cu lacrimi m-am hrănit.

Pe ale mării repezi
Și groaznice talazuri
De vîntul relei soarte
Spre stînci am fost gonit
Spre stînci am fost gonit".

În continuare, Gavril Muzicescu, arată "... că oricine va auzi cuvintele de mai sus, cu această melodie, va recunoaște strînsă legătură și reciprocă caracterizare ce există între ele, ceia ce cu desăvîrșire lipsește cînd punem cuvintele "Deșteaptă-te române".

Mitropolitul Moldovei i-a arătat de unde știe melodia, spunîndu-i: "Pe cînd eram diacon tînăr la Episcopia din Buzeu, protectorul meu, fericitul episcop de Buzeu Chesarie, apreciînd talentul meu la cîntare, m-a trimis în București ca să ascult pe maeștrii cîntărilor bisericești din timpurile acele. Aceasta a fost în Septembrie 1839. Instalîndu-mă în mitocul Episcopiei Buzelui (la Sf. Dimitrie unde astăzi este și Sf. Sinod) a venit la mine răposatul Anton Pann cu care am făcut cunoștință și prietenie. În una din zilele lunii Septembrie 1839, el mi-a scris cu mîna lui acest cîntec în notațiunea psaltichiei, cu cuvintele poetului Gr.

Alexandrescu. Manuscrisul original îl păstrează și astăzi."

Mitropolitul i-a dat originalul cu următoarea notă:

"Poezia de față, versurile "Din sînul maicii mele", cu melodia pe notele bisericești, este scrisă de însuși mîna răposatului Anton Pann, care mi-a dat-o mie cînd am făcut cunoștință cu el întîia dată, în anul 1839, la începutul lunii Septembrie în București, unde mersesem pentru oarecare trebuință din Buzeu, aflîndu-mă atunci diacon la Episcopie. 1894 Iunie 22. Semnat: + Iosif Mitropolit al Moldovei.

Autorul notițelor arată că: "Melodia aceasta este scrisă în tonul re (pa), pe o hîrtie vînată cu linii în apa ei, cam la distanța de vr-o 2 1/2 c.m. depărtare. Că această melodie este originea melodiei cîntecului "Deșteaptă-te române", nu poate fi nici o îndoială. Singurul lucru rămîne de cercetat și probat, dacă ea este compozițiunea lui Anton Pann, sau și el o cunoștea de mai înainte de alții? Că nu e făcută de Andrei Mureșanu, cred că ar fi de prisos a mai spune, căci poezia lui "Deșteptă-te române" e din 1846, pe cînd melodia exista la 1839 pe cuvintele lui Grigorie Alexandrescu, pe care le caracterizează de minune."

Anton Pann a decedat în 1854, deci la șase ani de la Revoluția de la 1848. El se afla în toiul acelor evenimente la Rîmnicu Vilcea. Cei care i-au editat opera, arată că, "se pare", că el a compus muzica pentru versurile lui Mureșanu.

Din notițele pe care le-am găsit și despre care scriem noi, reiese cu totul altceva, iar autorul arată că melodia e "... o adaptare cu totul nenorocită, căci ea absolut nu răspunde conținutului textului, da de cum să-l mai caracterizeze și să-l însuflețească..." și, deoarece "... aparține cu totul unui alt text cu care stă în strînsă legătură caracterizîndu-l de minune, cred că nu

este nici o rațiune a o mai ține pentru "Deșteaptă-te române". Propun deci ca Onor. Minister să organizeze un concurs pentru o nouă muzică ce ar caracteriza și ar răspunde conținutului poeziei "Deșteaptă-te române", care a devenit populară".

Toate acestea fiind scrise, cu argumente, în anul 1895, nouă nu ne revine decît sarcina de a le aduce din nou în atenție, acum, cînd în ultima perioadă s-au făcut mai multe emisiuni și s-au scris multe articole cu privire la Imnul României, deci, după 108 ani.

Suntem convinși că specialiștii vor decide asupra acestui important aspect național.

Știînd că se inițiază căutări, fie-ne permis a face și noi o propunere, cu rugămîntea de a nu fi considerată îndrăzneată, aceea ca, în cazul selectării unei compoziții mai vechi, să aibă în atenție și compoziția lui Ciprian Porumbescu, "Pe-al nostru steag", ale cărui versuri sunt scrise de către Andrei Birseanu. Are și melodie, este și armonios, iar poezia are numai patru strofe minunate pe care mai toți le-am uitat:

"Pe-al nostru steag e scris: "Unire,
Unire-n cuget și-n simțiri"
Și sub mîreața lui umbrire
Vom înfrunta orice loviri.
Acela-n luptă grea se teme
Ce însuși e rătăcitor;
Iar noi uniți în orice vreme,
Vom fi, vom fi învingători!
Am înarmat a noastră mînă,
Ca să păzim un scump pămînt;
Dreptatea e a lui stăpînă,
Iar domn e adevărul sfînt.
Și-n cartea veșniciei scrie:
Că țări și neamuri vor pieri,
Iar scumpa noastră Românie,
Etern, etern va înflori".

Noile generații îl pot învăța cu ușurință de la dascălii lor și, ori de cîte ori se va înălța drapelul patriei, va răsună un cîntec armonios și îmbărbătător, nepătinitor și reprezentativ după orice schimbări le va mai fi oferit vreedată timpul, atît cît națiunea română va dăinui.

Inv. Romel BIRJOVEANU
Elev Dan Mihail BIRJOVEANU
Prof. Ion POPESCU

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

NOUTĂȚI LA HUMANITAS

FAMILIA BORGIA

Seria Romanul istoric. Autor Mario Puzo, în colaborare cu Carol Gino. Traducere din limba engleză de Delia Răzdolescu.

Înainte de moartea sa, în 2001, Mario Puzo începuse să lucreze la un roman despre familia Borgia din secolul al XV-lea, pe care o considera "prima familie mafiotă". Există paralele evidente între familia Borgia și clanul Corleone imortalizat în "Nașul", dar asemănările sînt în mare măsură superficiale, cel puțin așa cum sînt prezentate aici. Romanul se deschide cu manipularea alegerilor papale din 1492 de către cardinalul Rodrigo Borgia pentru a deveni noul papă Alexandru. Hotărît să întemeieze o

dinastie, el îl numește pe fiul său Cesare cardinal în locul său și, după un act incest strategic manevrat între frații Cesare și Lucrezia, începe să-și elimine fără milă adversarii și încearcă să-și căsătorească copiii cu urmași ai familiilor nobile din Franța și din Spania. Dar Cesare preferă să fie soldat, iar Lucrezia voia să se mărite din dragoste; aceste dorințe au contribuit în aceeași măsură ca și jocurile politice riscante la căderea familiei Borgia într-o singură generație. Puzo încearcă să nu devieze de la faptele cunoscute, țesîndu-și astfel cu artă narațiunea printre scene renascentiste, îmbogățînd evenimentele cu dialoguri imaginate sau medalioane ale lui Machiavelli, Michelangelo sau Da Vinci.

CHETTA DE AUR SAU AVENTURILE LUI BURATINO

Seria Humanitas Junior. Autor Aleksei Tolstoi. Traducere din limba rusă de Ion D. Goia. Ilustrații de Stela Lie.

"Cînd eram mic - demult, tare demult - am citit o carte care se intitula: "Pinocchio sau aventurile unei păpuși de lemn" (în limba italiană, la păpușa de lemn se spune "burattino"). Adesea povesteam tovarășilor mei, fete și băieți, captivantele aventuri ale lui Burattino. Dar, întrucît cartea se pierduse, eu povesteam de fiecare dată altfel, închipuînd peripeții care nu existau în carte. Acum, după trecerea a foarte mulți ani, mi-am amintit de vechiul meu prieten Burattino și m-am gîndit să vă povestesc vouă, fetelor și băieților, istoria minunată a acestui omuleț

de lemn". (Aleksei Tolstoi - Cuvînt înainte). Așadar, librăria Humanitas oferă copiilor o poveste, care se citește pe nerăsuflăte. Tîmplarului Giuseppe îi cade în mînă o bucatică de lemn care strigă cu glas omnesc. Acesta i-o oferă prietenului său Carlo care meștereste din ea o păpușă de lemn și-i pune numele Burattino. De aici încep nemaipomenitele întîmplări ale celebrului personaj.

AVENTURILE BARONULUI MUNCHAUSSEN

Seria Humanitas Junior. Autor Gottfried August Burger. Traducere și prefață de Barbu Cioculescu.

Eroul celor 17 povestiri din carte a trăit cu adevărat. S-a născut în Saxonia de Jos,

la 11 mai 1720 și a murit în Hanovra, la 22 februarie 1797. Se numea Karl-Friederich Hieronimus von Munchausen, era baron și, asemenea multor alți tineri din aristocrația continentală a vremii, s-a dedicat carierei armelor, servind în armata rusă, unde a dobîndit brevetul de căpitan, luînd parte la campania antiotomană dintre anii 1740 - 1741, de care, de altfel, vine vorba în mai multe din povestirile sale. Era pasionat de vînatore și-i plăceau, pesemne, călătoriile, la fel cum, fără îndoială, le istorisea în cercul prietenilor săi, vînători ca și el, deci aparținînd tagmei reputate a avea în rîndurile ei mari lăudăroși, ca să nu spunem fanfaroni și mari mincinoși. Printre amicii săi, Munchausen se va fi dovedit cel mai inspirat, cel mai înzestrat cu imaginație și totodată cu darul povestirii.

APOSTOLUL LITERAR ȘI ARTISTIC

COLEGIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA; Constantin TOMȘA; Ștefan CORNEANU; DESENE: Silvia IONESCU

SUB SEMNUL UNUI NOU ÎNCEPUT UN ALT FEL DE MANAGER

Motto: " O clipă nu a fost vigilentă Natura și s-a născut OMUL .O clipă să nu fie vigilent Omul și Natura își va repeta greșeala!" (Voltaire)

Fiecare nou început de an școlar, mă bucură și mă întristează deopotrivă. Bobocii viu colorați, încărcăți cu flori și cu emoții pășesc spre Școală, spre Doamna sau Domnul Învățător, Diriginte, Director și în urma lor lăcrimează bunicii și pomii ce-i plouă cu frunze... ruginii, galbene, verzi...Să mă bucur, să lăcimesc sau să zîmbesc printre picăturile de pe frunze, din ochi, din cer?

Și totuși... este un nou început, un început pentru toți cei ce cred în menirea unică și incontestabilă a

școlii, este vremea când în inimi și în suflete renaște chipul drag al ființei ce ne-a învățat să scriem, să iubim, să respectăm, să învățăm...

Dar, visarea pălește în aceste vremuri în care timpul pare că se contractă chiar și nerelativist, când marele NOU și schimbarea bat la ușă, sau, mai grav trec în fugă pe lângă noi!

Cui oare ar trebui să mă adresez, dacă nu Managerului din unitatea școlară, omului care, în rolul lui de director, diriginte, șef de comisie sau de catedră este vizat de acest foarte grăbit NOU, care nu-i dă răgaz să mai aștepte puțin, să mai analizeze, să se mai gîndească... Nu este timp!

Gîndul mă duce la un ilustru dascăl din Roman (P.G.), pe care-l admir și-l respect și care, filozof fiind, spunea : " sunt fascinat în fața noului și-mi pare rău că sunt în vîrstă". De la domnia sa am învățat (chiar dacă eu eram formatorul) că nu trebuie să

pierd clipa și să valorific oportunitatea, dar nu în mod egoist, nu doar pentru mine ci împreună cu ceilalți.

Lată de ce vin cu o propunere provocatoare: o nouă calificare pentru manageri . Prin pachetul de programe de formare oferite de Casa Corpului Didactic Neamț, se organizează cursuri de formare pentru candidații la funcția de director și pentru cei ce sunt noi în astfel de funcții, iar printr-o extindere a unui proiect european, se organizează cursuri de formare în "meseria" de Manager de proiecte, cu certificare la nivel național: Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Educației Cercetării și Tineretului .

De ce astfel de cursuri? Pentru că: sunt fonduri nerambursabile nefolosite datorită depunerii unor proiecte neeligibile; există un deficit de pregătire în domeniul managementului proiectelor; managerul de proiect este o calificare relativ recentă, iar pentru multe unități școlare, chiar nouă ; managementul reprezintă o resursă a dezvoltării și poate explica în bună măsură succesul sau insuccesul unei organizații.

Precizînd că poziția mea este, dacă nu "corectă" în sens absolut, măcar validată de realitatea "hic et nunc" și că orice început este un urcuș, care o dată parcurs îți oferă satisfacția înălțimilor nemărginite și datătoare de putere, speranță și încredere în propria persoană, în ceilalți, în tot, vă invit să vă înscrieți la aceste cursuri.

Urîndu-vă multă sănătate și multe împliniri în prag de nou an școlar, sper în revederea cu drag și cu folos cu toți cei care cred în investițiile în propria persoană - investiții pe termen lung.

Niculina NITĂ

REFORMA ÎMPĂIATĂ

(urmare din pag. 1)

S-a pierdut orice entuziasm, orice dragoste pentru meseria de dascăl, care a devenit o corvoadă, ca și cum prin curtea școlii s-ar săpa șanțuri și nu

și dulci amintiri. Cum se numesc însumate aceste mari transformări din învățămîntul românesc în tranziție? O reformă împăiată! Așa au botezat-o cei care au slujit catedra cu credință decenii de-a rîndul. Cei cu părul grizonat

și dulci amintiri. Cum se numesc însumate aceste mari transformări din învățămîntul românesc în tranziție? O reformă împăiată! Așa au botezat-o cei care au slujit catedra cu credință decenii de-a rîndul. Cei cu părul grizonat

SE LUCREAZĂ LA PARTITURA

"PROHODUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC"?

(urmare din pag. 1)

Și, colac peste pupăză, se vorbește că ministerul de resort vrea să ducă norma didactică la 28 de ore pe săptămînă!!! Din rațiuni economice, desigur. Rațiuni care vor duce la falimentul școlii românești, la prohodul ei și se va cînta în viitorul nu prea îndepărtat. Nu eu am căderea să explic de ce, de-a lungul secolelor, norma didactică obligatorie a fost stabilită la 12- 18 ore pe săptămînă. Pedagogii sunt cei ce trebuie s-o facă și trebuie să fie ascultați și puși să conducă învățămîntul, pentru că sunt specialiști și știu că acesta nu seamănă cu o mașină oarecare.

În ce privește elevii, cea mai mare parte dintre ei trăiesc cu idiferență zguduiri pe care le suportă școala, mulți așteptînd parcursul ciclului obligatoriu și ajungerea la majorat pentru a putea pleca la muncă peste hotare, vîzînd că aici nu li se oferă nici o șansă de viață decentă. Există în fiecare serie de copii un mînuș de talente și minți strălucite, care se impun în concursuri internaționale, dar se gîndesc să părăsească plaiurile mioritice cu aur cu tot, pentru că vîd, ca și Adrian Păunescu, că la noi calitatea este un defect.

Masa de elevi așteaptă apatică să treacă vremea și să primească o diplomă, pentru care nu face aproape nimic, discoteca și alte forme de pierdere a timpului fiind infinit mai atractive decît migala cititului cărților. Altfel cum se explică faptul că, într-o școală ai cărei absolvenți impuneau respect prin pregătire și pricepere la întîlnirea cu occidentalii, ies acum foarte mulți semi-analfabeți, care nu știu să compună o cerere sau să completeze un formular (și din care vor apărea politicienii viitorului)? Cum poate fi interpretat faptul că facultățile de geografie înscriu candidați care nu știu nici ce suprafață are România, iar cele de economie primesc absolvenți de liceu care abia dacă știu să efectueze cele patru operații aritmetice fără să se servească de calculator? Și-colorarul calității politicii școlare actuale- statistica arată că România are, în prezent, cel mai mare procent de neștiutori de carte dintre țările Europei!!!

Dezorientați și stresați de schimbările ce se aplică învățămîntului în această tranziție, la care se adaugă prețul greu de suportat al

obiectelor necesare frecventării cursurilor, mulți elevi abandonează școala și preferă să meargă cu părinții la muncă cel puțin să aibă ce mîncă, pentru că de pus în ghiozdan, nici vorbă să poată face rost de bani. Și, cu toate acestea, circulă zvonul că efectivul claselor va fi din nou de 36 de elevi, cum era odată. Tot din rațiuni de bani!!!

Dacă trebuie, mă rog, să ne ridicăm (!) la standarde occidentale și în materie de școală (deci școala românească, încă de pe vremea lui Spiru Haret, era recunoscută ca una dintre cele mai bune din Europa), atunci profesorii să fie plătiți ca-n occident, iar clasele să aibă efectivele între 15 și 25 de elevi (ca în Franța) și să beneficieze de dotări corespunzătoare, asemenea tuturor școlilor din zona spre care tind românii. Este de așteptat ca, în situația mării numărului de elevi pe clasă, nici măcar bruma de știință de carte de acum să nu se mai poată obține.

S-a propus, de asemenea, ca școlile să fie conduse de un director cu răspunderi doar în probleme de bază materială, un alt cadru fiind însărcinat cu calitatea învățămîntului, propunere făcută și pentru domeniul sănătății. (Napoleon spunea că, atunci cînd voia ca o treabă să se facă, o dădea unuia; cînd voia să nu se facă, o dădea la doi). Este de la sine înțeles că, într-o școală, directorul, capul împedează al colectivului, știe cel mai bine că baza materială trebuie să aibă un rol anume în procesul didactic și nu orice mecanic sau strungar (fie el și inginer) poate ști ce să procure pentru sporirea calității lecției. (Pentru ceea ce înseamnă baza materială a învățămîntului, au existat și trebuie menținuți administratorii subordonați consiliului de administrație din școli). Se pare însă că românii au ambiția de a distruge tot ce merge bine și dă rezultate!

Există și alte elemente în categoria zvonurilor, dar ne oprim deocamdată aici. Un lucru este vizibil: fiecare ministru al învățămîntului de pînă acum a însemnat o sincopă în evoluția școlii (evoluție nu presupune obligatoriu progres), de unde atîtea biblîieli, schimbări, redresări, reformulări, reveniri etc. Nu degeaba unii părinți cu mintea deschisă spun tot mai des în ultimii ani că domni de la minister nu preau au știință de ce trebuie făcut în școală. Poate se găsește cineva, în sfîrșit, care se pricepe la învățămînt să reazeze deplin și definitiv acest domeniu de prioritate națională în zona calității reale, în care trebuie să stea permanent. Să dea Dumnezeu!!!

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

ION IRIMESCU - UN ARISTOCRAT AL ARTEI MODERNE ROMÂNEȘTI

(urmare din nr. 51)

Pentru a înțelege o lucrare trebuie să trăiești în mediul acesta al muzeelor, al expozițiilor, al atelierelor de artiști, să cunoști toate frămîntările, să cunoști cum se naște o lucrare, să înveți cum trebuie să o privești, cum trebuie să o înțelegi. Aș spune că-i nevoie de priceperea unui medic atunci cînd are sub observație un pacient bolnav cu o afecțiune internă. Pentru cunoaștere sunt necesare tot soiul de "diseccții". Sunt operațiuni spirituale care extînd și aprofundează cunoașterea. Aceste "diseccții" conferă siguranță și precizie, îmbogățindu-ți experiența personală, determinîndu-te să afli căi noi, să devii personal, original. Am încercat să însuflețesc sculputura. Un artist adevărat trebuie să ajungă să

creeze lucruri care să aibă stabilitate permanentă în timp și spațiu.

"Dacă te însori cu o femeie care habar n-are..."

Rep.: Am înțeles că soția dvs., Dumnezeu s-o odihnească în pace, v-a fost vreme de șapte decenii un fidel colaborator, renunțînd benevol să profeseze ca medic pentru a se dedica eforturilor presupuse de activitatea dvs. artistică. V-a înțeles menirea!

I.I.: Contează foarte mult să ai o soție frămîntată de aceleași gînduri, intenții și preocupări. Dacă te însori cu o femeie care habar n-are, care de multe ori poate să-ți fie o piedică și care-ți poate spune oricînd: "I-a mai termină cu astea!" munca și aspirațiile tale sunt compromise iremediabil. Reușita pe un astfel de drum presupune compatibilitate reciprocă. Doar așa mi-am îndeplinit

cum se cuvine cele două profesii: didactică și artistică.

"La Cluj au fost probleme cu limba maghiară..."

Rep.: Fiind și profesor universitar, ați trecut prin cele trei mari școli de artă, românești: Iași, Cluj și București. Dintr-o simplă curiozitate, pentru cititorii noștri: cu ce "tonalitate" se interpreta la Cluj actualul nostru imn național "DEȘTEAPTĂ-ȚE ROMÂNE"?

I.I.: Păi, la Cluj, unde am sosit prin transfer, au fost probleme... Acolo s-a decis ca profesorii veniți de la Iași să predea, asemeni celorlalți, localnici, în limba maghiară. În cancelarie, la Cluj, chiar dacă mai toți profesorii localnici erau români, știau ungurește și vorbeau maghiara. Dar așa s-a hotărît, pentru că erau și studenți, în mare parte maghiari. A fost o greșeală mare! Institutul de la Cluj era maghiarizat. Erau chestiuni specifice pe care

nu le puteam înțelege în profunzime fiindcă se vorbea numai ungurește. Cu studenții era la fel. Și am adoptat poziția aceasta: de tăcere! Pe atunci era un obicei: rectorul se ducea în fiecare an la București, la ministerul de resort, ca să aprobe componența corpului profesoral. Pe acest tabel eram trecut și eu. Rector era Ciupe.

Rep.: Maestrul Aurel Ciupe?

I.I.: Da! Aurel Ciupe, care era român, dar știa perfect ungurește. Și soția sa știa, că era unguroaică. Acasă la el se vorbea mai mult ungurește. Și vine Ciupe de la București, cu listele aprobate de minister... Le-a pus pe masă, în cancelarie... M-am uitat și eu... Și ce vîd în dreptul numelui meu, la "observații"? Vîd un semn în întrebări! M-a șocat lucrul ăsta! La ceilalți nu era nici un semn, chiar dacă erau români ca și mine. Dar toți știau ungurește. Eu, care veneam din Moldova, ce să știu? Ciupe- care știa ungurește- a hotărît ca profesorii să explice și să predea în limba

maghiară. Ca să poți participa la o discuție, pentru a fi de acord sau în dezacord cu o problemă, trebuie să înțelegi! Eram prieten cu Ciupe, și l-am întreat: dragă, ia spune-mi de ce în dreptul numelui meu, la "observații", este semnul întrebării? Iar el zice: "Ei, nu... că l-a pus așa..." Nu mă las, și-i spun: să nu-mi umbli cu lucruri de-astea! Mie să-mi spui, în mod cinstit, de ce mie mi s-a pus semnul întrebării și celorlalți nu? Iar Ciupe răspunde: "Dacă tu, în ședințe taci din gură și nu iei parte la discuții, la problemele de îndrumare didactică..." Sigur că m-am revoltat și i-am replicat: Ascultă, atîta timp cît se va vorbi ungurește, declar că nu voi lua parte! Și cum să iau parte la discuții, cînd voi vorbiți o limbă pe care eu nu o cunosc deloc? Eu le-am atras atenția profesorilor: vorbiți românește atunci cînd explicați elevilor. Limba română este o limbă nobilă, frumoasă și mai ales, logică.

*A consenmat
Mihail Sorin GÂNDĂU*

PRESTIGIOASĂ RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ

Recent, The American Biographical Institute a conferit Medalia de Onoare, din aur, concitadinului nostru, domnului profesor universitar, doctor în științe matematice, Vasile Postolică,

- Membru titular în : Societatea de Științe Matematice din România, The American Mathematical Society (Providence, RI, USA), The International Society of Optical Engineering (Washington, USA), The International Multicriteria Decision Making Society (Universitatea din Georgia, USA), The Planetary Society (Pasadena, USA).

- Referent de specialitate la : Zentralblatt für

Mathematik, Mathematical Reviews, Optimization, Journal of Optimization Theory and Applications, Acta Mathematica, Journal of Mathematical Analysis and Applications.

- Autor a 97 de lucrări științifice originale, comunicate la reuniuni naționale și conferințe internaționale : Belgia(1998, 2002), Bulgaria(2003), Canada(1986), Franța(1992), Germania(1993, 1994, 1995, 2000), Grecia(2003), Italia(1996, 1998, 2000, 2001, 2003), Polonia(1997), Spania(1996, 1997), respectiv publicate în reviste internaționale de specialitate, dintre care 14 cărți.

- Biografia personală inclusă în : edițiile a XVI-a(1998) și a XVII-a(1999) ale prestigioasei

carti intitulate "Who's Who in The World", a V-a ediție(1999) a volumului "Who's Who in Science and Engineering", ambele publicate de "Marquis Who's Who, USA, a XXVIII-a ediție din "The Dictionary of International Biography" și "2000 Outstanding Intellectuals of the 20th Century" realizate de The International Biographical Centre, Cambridge, Anglia, "Who's Who in România", ediția Princeps, Pegassus Press, București, 2002, a X-a versiune pentru "The International Directory of Distinguished Leadership", 2000, "500 Leaders of Science", 2003 Edition aparținând la The American Biographical Institute și în edițiile ulterioare ale tuturor acestor publicații.

Red: Domnule profesor, care este semnificația acestei înalte distincții acordate ?

- Citindu-l de domnul J.M. Evans, președintele The American Biographical Institute, medalia primită, după o severă selecție, mi-a fost atribuită pentru biografia personală, studiile întreprinse din domeniul matematicii și implicațiile în evoluția societății contemporane. Doresc să mulțumesc respectuos tuturor celor care m-au susținut și în realizarea

lucrărilor științifice, dar mai ales în concretizarea prin publicarea lor, respectiv susținerea acordată pentru reprezentarea României la manifestările științifice internaționale. Cu orice asemenea prilej, am transmis participanților și mesajele de prietenie și colaborare ale oficialităților locale, indiferent de domeniu și documente privind tradițiile și obiceiurile românești, îndeosebi cele din minunatul ținut al Neamțului.

Red : Considerați că ofi-

cialitățile, cel puțin locale, v-au susținut suficient ?

- Depinde ce înțelegeți prin oficialități. Parțial răspunsul este afirmativ, însă cu specificul corespunzător. Oamenii de bine s-au implicat totdeauna și au găsit soluții, mai ales că orice deplasare în străinătate s-a efectuat în primul rând cu sacrificii proprii și nu am urmărit o reprezentare personală, ci o cit mai responsabilă participare științifică românească, în parti-

cular, nemțeană. Oricum, cred că se putea face mai mult în acest sens și consider că se impune realizarea unei veritabile echipe și în această privință.

Red: Ce vă propuneți în perspectivă ?

- Mai întâi doresc să dețin resursele pentru continuarea cercetării științifice privind optimizarea vectorială, teoria deciziilor și aplicații printr-o intensă colaborare internațională în competiția înversunată

reprezentată de știință, fără a neglija însă actualizarea permanentă calitativă a lecțiilor cu studenții, deoarece tinerilor le aparține managementul viitorului și purtăm o enormă responsabilitate și pentru aceasta. Astfel cred că aprecierile internaționale primite se proiectează măcar parțial, sunt valorificate deci cum se cuvine. Totodată, convergența existențială divină le multiplică eficiența, căci știința rămâne componenta centrală a

gândirii umane, iar matematica trebuie să asigure și limbajele fundamentale pentru comunicare, cercetarea și asigurarea stabilității realității veritabile prin evoluție în Univers și nu numai. Spectrul de cerințe este extrem de amplu, dar se solicită abordat cu prudență. Toate disciplinele derivate, precum informatica de astăzi vor răspunde și pentru aceste deziderate.

A consenat Mircea ZAHARIA

STAREA ACTUALĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC

(urmare din pag. 1)

- Învățământul, fiind o prioritate națională, nu poate fi administrat la nivel local, ci numai la nivel național. Rolul administrației locale trebuie limitat la asigurarea condițiilor optime pentru procesul instructiv-educativ;

- propunerile privind așa zisa "catedră flexibilă" cuprinsă între 18 și 27 de ore pe săptămână sînt o capcană

menită să mascheze dorința guvernanților de a mări norma didactică la nivel european, fără însă a se asigura și salarii europene (2000- 2500 euro). Consecințele pe planul asigurării locurilor de muncă cadrelor didactice existente vor fi dezastruoase prin această "flexibilizare" dispărînd o treime din normele didactice existente;

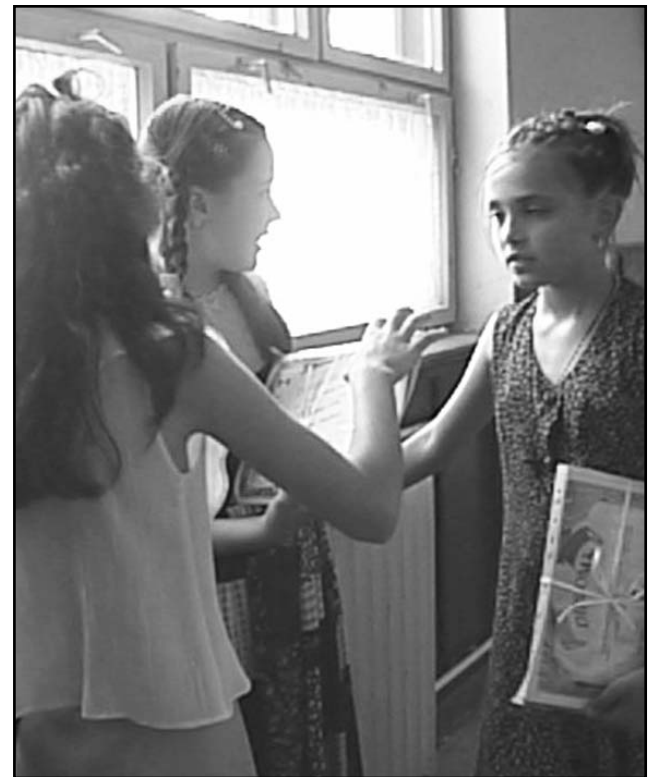
- propunerile privind desființarea personalității juridice a școlilor sub 200 de elevi vizează în perspectiva apropiată desființarea acestor școli, cu aceleași consecințe nefaste

asupra locurilor de muncă în învățământ, dar și a accesului mai facil al elevilor la actul educativ. Consecința imediată a îndepărtării școlii de elev va fi abandonul școlar care deja își face simțită prezența;

- cumulearea măsurilor de mărirea normelor didactice cu desființarea unor unități școlare, cu mărirea efectivelor la clase, pe fondul scăderii drastice a natalității în România, vor genera un șomaj masiv în învățământ care ar putea reduce pînă la 50% efectivele reale de salariați și cu

consecințe negative asupra calității procesului instructiv-educativ (nu cumva chiar asta se dorește!?)

Soluția nu constă decît în abordarea responsabilă de către toți cei care participă la actul de decizie și execuție a actului educațional pentru ca învățământul să fie repus acolo unde îi este locul. Pentru asta este necesară o mobilizare exemplară a tuturor celor care lucrează în învățământ, pentru ca aceste acțiuni care aduc daune învățământului să fie stopate la timp.

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Premieră la TT: INTERESUL GENERAL

REGI-ZOAREA FELICIA DALU

Este absolventă a Liceului de Coregrafie din București (1982) și a Facultății de Teatru și Film "Lucaeafărul" (2001, clasa prof.

Constantin Dicu). Între 1998- 1999 predă cursuri la Secția de "teatru muzical" de la UATF (clasa prof. Gr. Gonta). Între 1982- 1985 este solistă a Teatrului "C. Tănase" din București. Apoi, între 1986-1992 colaborează, ca interpret și scenograf, la realizarea mai multor spectacole gen "muzical" în diferite teatre din Berlin și Hamburg. Tot în Germania, între 1987- 1993, predă cursuri de spe-

cialitate în câteva studiiurii profesioniste. În stagiunea 1997- 1998 realizează un exercițiu de teatru muzical pentru T.N. București (sala "Amfiteatru"), cu spectacolul "București, cuibușor de... vijelii", pe textele revistelor de altădată de la Teatrul "C. Tănase". Între 1998- 1999 semnează coregrafia următoarelor spectacole: "Ghetou" (T.N. București, regia V.I. Frunză), "Tom Payne" (T.N. din Tîrgu Mureș, secția maghiară, regia V.I. Frunză), "A 12-a noapte" (Teatrul Maghiar din Cluj, regia V.I. Frunză), "Silvia" (Teatrul din Solonc, Ungaria), "Mireasa mută" (Teatrul de Comedie, regia Alex. Tocilescu), "Ondine" (T.N. din București, regia Horia Popescu), "Femeile savante" (T.N. din București, regia L. Giurchescu), "Tehnică Raiului" (T.N. din București, regia D. Micu). În februarie 2001 semnează regia spectacolului "Votați... Escu!", muzical după "... Escu" de Tudor Mușatescu (Teatrul Tineretului din Piatra Neamț). Tot aici va monta muzicalul "Toate-s vechi și nouă toate" precum și premiera "Interesul general" de Aurel Baranga.

-Stimată doamnă Felicia Dalu, premiera chiar bate la ușă. Deschideți?

- De ce nu? Cred că am reușit să dau linia de joc a actorilor, sunt mulțumită că ideea mea regizorală se va citi destul de bine. Mai trebuie finalizată lumina, și în spectacol trebuie să mai ajungă câteva

flecustețe la scenă. Întrebarea care mă frământă însă este aceea a impactului pe care îl va avea spectacolul la public. Emoțiile mele sunt maxime în acest sens. Și nu pentru că m-aș îndoi de capacitatea publicului nostru, nu pentru că n-aș crede în posibilitățile lui de receptare a spectacolului, ci pentru că mă gîndesc pur și simplu la modul în care vor reacționa

mofturoșii și criticii în contact cu oferta noastră.

- Am avut - Teatrul Tineretului și dumneavoastră - discuții îndelungate asupra titlului pe care urma să-l puneți în scenă. Au existat "Umbra" lui Evgheni Șvarț, un Moliere, și încă alte texte, dar am rămas împreună la Baranga. Un autor jucat și bine primit în epocă, dar de care nu-și mai aduce aproape nimeni aminte. Ce v-a făcut să rămâneți la Baranga?

- Ca orice regizor astăzi - astăzi, ieri, întotdeauna - un regizor caută un text pentru a comunica, pentru a rela- ta, pentru a sta la o discuție cit mai adevărată cu publicul. Eu cred că este important ca teatrul să fie o secvență din viața noastră, o bucată din cotidian, pentru că - dacă fabricăm povești frumoase, moralizatoare sau nu, proaspete sau cu iz clasic - lucrul ăsta contrăfăcut nu prea mai interesează.

Și printre multe proiecte pe care eu mi le-am propus și mi le doresc continuă acest interes pentru Baranga, interesul pentru un spectacol simplu, nu pentru o montare fastuoasă, pentru o montare cu muzici și sclipici. M-am întors la Baranga - în general se știe că el a debutat în "Bilete de papagal" prin 1928 și că a fost cotelat ca un avangardist al timpului - pentru că piesele lui au o bună doză de adevăr, pentru că nu vorbesc neapărat despre "construcția socialismului" ci doar de lucruri simple de care ne ciocnim mereu... Faptul că societatea își neglijează valorile, faptul că sufletul omului se poate îmbolnăvi de ticăloșie, faptul că fragilitatea noastră trebuie apărată, sunt tot atâtea semnale de alarmă pe care doctorul Baranga le trage cinstit.

A consenat Mircea ZAHARIA (continuare în pag. 11)

PALATUL COPILOR ÎȘI REDESCHIDE PORȚILE

Duminică, 28 septembrie, a avut loc festivitatea de deschidere a Palatului Copiilor din Piatra Neamț. Acesta va funcționa, în anul școlar 2003-2004, cu 19 cercuri, la care au acces, gratuit, toți elevii și chiar copiii cu vîrstă preșcolară. Pentru a-i ajuta să aleagă, prezentăm, în continuare, lista cercurilor și rezultatele acestora din anul școlar precedent.

PICTURĂ (Lucian Gogu Craiu)
- 12 expoziții pe plan local ("Ziua Națională a României", "Icoana sufletului meu", "Ziua Mondială antidrog" etc);

- participare la acțiuni județene, interjudețene, naționale și internaționale ("Lumea viitoare"- Anglia, "Cea mai frumoasă zi din viața mea"- Suedia, concursul național de artă decorativă "Ion Țuculescu"- Lugoj etc);

- 11 locuri I la concursurile județene, două locuri I la concursul național "Ion Țuculescu", două locuri I la Iași, două lucrări în finala concursului internațional de la Bruxelles);

CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ITALIANĂ (Maria Apostol)

- a organizat etapele pe municipii și județ ale Olimpiadei de limbă italiană, concursul de traduceri Ad Amicitiam, în colaborare cu Uniunea Latină;

- participare la concursul național "Cunoașteți două limbi române" și la etapa națională a Olimpiadei de italiană;
- patru locuri I la olimpiada pe județ de italiană, un loc III și două mențiuni la etapa finală, trei locuri I la Ad Amicitiam, un loc I, cîte două II și III, precum și șase mențiuni la concursul "Cunoașteți două limbi române"- secțiunea limba italiană.

DANSURI POPULARE (Ioan Corfu)

- spectacole cultural-artistice în parteneriat cu școli și licee din Piatra Neamț ("Vine Moș Nicolae", "Ziua Mondială a Copilului" etc);

- participare la Festivalul păstoritului și folclorului dobrogean de la Tulcea, Festivalul internațional

de folclor de la Myjava (Slovacia) etc;
- laureat al festivalului de la Tulcea, laureat în Slovacia, locul I la festivalul portului popular de la Poiana Sărată, trei locuri I la etapa județeană a concursului formațiilor artistice.

UNICEF- TEATRU DE PĂPUȘI (Zoica Șram)

- a organizat cea de a treia ediție a concursului interjudețean "Micul păpușar", numeroase spectacole la Piatra Neamț;

- participare la etapa județeană a concursurilor formațiilor cultural-artistice, Festivalul Mărțișorului (Grinteș), Festivalul Internațional al teatrelor de păpuși (Ciric- Iași) etc;

- patru locuri I la etapa județeană a concursului formațiilor artistice, două locuri I la concursul interjudețean "Micul păpușar".

ȘAH (Vasile Corduneanu)
- a organizat Cupa Marii Uniri, Cupa Mărțișorului, Cupa 1 iunie, Cupa Palatului Copiilor;
- a participat la Cupa Voinea, campionatul municipal al elevilor și la etapa județeană;

- a cîștigat etapele municipale și județene, precum și celelate competiții la care a participat.

GIMNASTICĂ (Lucia Cojocaru)

- a organizat "Lumea dansului", "Carnavalul fulgilor dea nea", "Copilăria se prezintă" etc;

- participare la Zilele Orașului, cu acțiunea "Pași de dans prin Europa" și etapa județeană a concursului formațiilor artistice, la care a ocupat patru locuri I.

CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE SPANIOLĂ

- a organizat "Dor de Eminescu"- concurs de cultură generală, etapele pe municipii și județ ale Olimpiadei de spaniolă, "Prin lumea hispanică" și Ad Amicitiam - concursuri de traduceri etc;

- participare la concursul național "Cunoașteți două limbi române";

- un loc III și două mențiuni la concursul "Cunoașteți două limbi române", un loc II și un loc III la etapa județeană a olimpiadei de spaniolă; două locuri I, două locuri II, un loc III și șase mențiuni la Ad Amicitiam.

AUTOMODELE (Mihai Grosaru)

- a organizat concursul "Automobil de epocă" (două etape) și a participat la numeroase acțiuni ale Palatului Copiilor.

DEPANARE RTV ȘI GONIOMETRIE (Adriana Guțu)

- organizarea și participarea la activitățile Palatului ("Școala- cîmpul de luptă cu drogurile", "Vine moș Nicolae", "Mărțișorul șanselor egale", "Micii colecționari se prezintă" etc) și etapele municipale și județene ale concursului de goniometrie;

- șase locuri I la etapa județeană a concursului școlar de goniometrie.

ELECTRONICĂ APLICATĂ (Ioan Gafița)

- participare la toate acțiunile Palatului Copiilor și la etapa județeană a concursului de construcții electronice, la care a obținut trei locuri I.

PROTECȚIA MEDIULUI (Iliaria Hurjui)

- activitate bogată cu preșcolarii;
- a organizat numeroase acțiuni în cadrul Palatului și în afara acestuia ("Musafrul nepoftit- gripa", "Ziua Mondială a apei", "Front comun împotriva drogurilor" etc)

- locul doi la etapa județeană a concursului "Prietenii naturii".

ECOLOGIE (Daniela Drăghiceanu)

- acțiuni: etapa județeană a concursului "Prietenii naturii", "Ziua Mondială a climei", "Ikebana" etc;

- locul I la etapa județeană a concursului "Prietenii naturii" și locul III la etapa județeană a concursului "Sanitarii pricepuți".

EDUCAȚIE COMUNITARĂ ȘI DREPTURILE OMULUI-

MODELLING (Elena Negru)

- acțiuni: "Ziua toleranței", "Săptămîna educației globale", "Valentine day", "Ziua Internațională a femeii", "Ziua Internațională a discriminării rasiale", parada modei la magazinul Petrodava, hotel Central, Roman și Tg. Neamț etc;

MECANICĂ FINĂ- KARTING (Lucian Popescu)

- acțiuni: Cupa de toamnă, Cupa de vară, etapa județeană a concursului de karting etc;

- locul II pe echipe la etapa județeană a concursului școlar de karting.

ISTORIA CULTURII CIVILIZAȚIEI- JURNALISTICĂ (Ramona Rusu)

- acțiuni: lansarea revistei Palatului, "O.K. Adolescent", "Micul jurnalist", "Ziua adolescentului", "Crăciunul- origine, ritualuri, semnificații", "Generația integrării europene" etc.

TEATRU ȘCOLAR (Emilia Panaitescu)

- acțiuni: "Sadoveniana- seară literară", etapa județeană a concursului formațiilor artistice etc;

- două locuri I la etapa județeană.

TENIS (Gheorghe Maței)

- acțiuni: "Criteriu de toamnă", Cupa mărțișorului, Cupa Marii Uniri, Cupa speranțelor etc;

- două locuri I, două locuri II și două locuri III la Cupa Speranțelor.

INFORMATICĂ (Daniel Onofrei)

- acțiuni: concurs de jocuri logice, concurs de tehnoredactare felicitări de iarnă etc.

MUZICĂ VOCAL- INSTRUMENTALĂ (Lucian Darie)

- numeroase spectacole pe plan local și județean;
- două locuri I- soliști vocali- la etapa județeană a concursului formațiilor cultural-artistice.

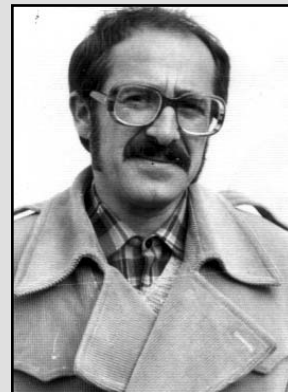
TURISM MONTAN- ORIENTARE (Constantin Vernica)

- acțiuni: "Ziua Mondială a mersului pe jos", "Hai la săniuș", "Bucureiile iernii", "Spring Day Europe", "Ecoturismul- prezent și perspective" etc;

- patru locuri I la concursul interjudețean "Cupa Luceafărului"- Botoșani.

În anul școlar 2003-2004 va funcționa și un cerc de handbal-tenis de masă, coordonat de Constantin Zăbavă.

Cătălin Stupeanu PROFESORUL ȘI ZIARISTUL VERTICAL

Dacă timpul ar mai fi avut răbdare, ar mai fi încă printre noi, ca înțelept sfătuitor, acela pe care școala nemțeană îl comemorează acum la trei ani de la dispariție, 26 septembrie 2000:

Cătălin- Florin Stupcanu, profesor, ziarist, muzeograf, cercetător și publicist. În toate acțiunile sale s-a manifestat ca educator înnăscut, militant pentru omnia românească.

S-a născut la 2 aprilie 1938, în comuna Filioara (azi Agapia). Aici și-a petrecut și primii ani ai copilăriei, la buncii materni Ștefan și Maria Solomon. Mirabila moștenire spirituală a acestui sat i-a devenit o sensibilă energie educativă excepțională i-au transmis-o părinții, Valerian (1.IV.1908- 26.VI.1976) și Agrăpina (15.XI.1911- 1.X.2000), ambii iluștri slujitori ai învățămîntului nemțean. A absolvit, cu rezultate foarte bune, în 1961, Facultatea de Istorie a Universității "Al. I. Cuza" din

Iași. Și-a început misiunea de educator, ca profesor la Școala Zberești- Costișa. În septembrie 1963 e angajat la ziarul "Flacăra", al raionului Piatra Neamț, din regiunea Bacău. Apoi, a lucrat succesiv: profesor la Școala nr. 1 din P. Neamț pînă la 01.01.1965; redactor la ziarul "Steagul Roșu" al regiunii Bacău (31.03.1961- 01.03.1968).

La reînființarea județului și a ziarului județean Neamț- Ceahlăul- lucrează în redacția acestuia (01.03.1968- 01.09.1974). După o scurtă perioadă de lucru la Comitetul Județean de Cultură Neamț, trece ca director al Muzeului Județean de Istorie din P. Neamț (23.09.1974- 17.01.1978). Revine redactor la Ceahlăul pînă la 01.08.1982, cînd este dat la "munca de jos", director la Școala nr. 1 din P. Neamț, de unde, la 1.02.1990, revine la "Ceahlăul". Se pensionează la 1 mai 2000. Din păcate, doar peste cîteva luni va pleca într-o altă lume...

În toată lucrarea sa-educativă în esență- a promovat adevărul istoric și moral, a cultivat responsabilitatea față de țară, de neam, de umanitate. A combătut violența și dezinteresul față de ecologia naturală și umană. A condamnat cu curaj agresivitatea, a demonstrat cum critica excesivă a culturii anterioare sufocă "valorile veșnice", susținătoare ale omernirii.

Prof.
Traian CIOARE

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Premieră la TT: Interesul general

(urmăre din pag. 10)

-Am o întrebare ciudată, dar normală, atîta timp cît se adresează regizorului - omului care răspunde total de la petele de pe afiș la cele de pe covorul de scenă: spectacolul "Interesul general" a fost jucat inițial cu inserția de "comedie tragică" de Aurel Baranga; după care, în volum, tot sub oblăduirea autorului - după ce spectacolul a fost jucat de Toma Caragiu - textul a fost etichetat drept "farsă atroce" așa cum și-a numit, mai tîrziu, și Mazilu piesele. Există o diferență între "comedia

tragică" și "farsa atroce"? Dumneavoastră ce propuneți în spectacolul TT?

- Eu încerc să fac în spectacol ceea ce cred că a vrut să facă și Baranga. Piesa se termină cu moartea lui Bocioacă, cu sacrificiul unui erou tragic, care pledează pentru ideea că pînă la urmă tot omul trebuie să aibă o atitudine față de desincronizările sociale și umane. În textul inițial, finalul e tras spre poantă - eroul nu moare de-adevăratelea - spectacolul tocmai a glumit, piesa trebuia să treacă prin cenzură și să se joace...De altfel, și premiera a prins o perioadă ceva mai "deschisă" - prin '70 - '71 înainte de întoarcerea lui Ceaușescu din

China cu documentele revoluției culturale în buzunar.

Oricum, mie Baranga mi se pare un dramaturg care merită să fie jucat, pentru că are o replică impecabilă, pentru că știe să construiască situații dramatice, pentru că are întotdeauna un gînd extrem de important și de grav, pentru că reprezintă, chiar dacă nu vrem, un moment, un reper în teatrul românesc.

- Una peste alta, ar fi chiar un dramaturg.

- Eu l-am descoperit prima dată cînd, studentă fiind, încercam să privesc lumea cu ochi de regizor. Mai tîrziu am văzut că Baranga suferă alături de o lume bolnavă și crede - așa cum cred și

eu astăzi - că sunt boale de care trebuie să ne debarasăm. Parcă suntem blestemați. Parcă sunt păcate care se transmit de la o generație la alta. Parcă nu se schimbă nimic. Și aici intervine, dacă va fi perceput așa, strigătul meu de disperare.

- Și actorii cum au primit textul, cum au reacționat la acest strigăt?

- Actorii nu și-au trădat sentimentele, n-au spus nici ce le place, nici ce nu le place la acest text. Lucrurile au început să

se clarifice pe parcurs, și implicarea lor s-a făcut firesc, natural...

- Fără contorsiunile necesare?

- Da, dar cu rezultate benefice, sper...Nu suntem în fața unui text supt din deget, unui text construit cu rigla. E aici multă

viață și mult adevăr, din păcate neștirbite de timp și rămîne o întrebare care mă obsedează: de ce trebuie ca sub haina comediei, a hazului nativ, a giumbușlucului, să se ascundă o atît de gravă problemă de viață? De ce trebuie să ambalăm totul în tiplă aromată?

Baranga; după care, în volum, tot sub oblăduirea autorului - după ce spectacolul a fost jucat de Toma Caragiu - textul a fost etichetat drept "farsă atroce" așa cum și-a numit, mai tîrziu, și Mazilu piesele. Există o diferență între "comedia

REMEMORĂRI PEDAGOGICE NEMȚENE - SEPTEMBRIE 2003

În numerele precedente ale revistei noastre s-au semnalat aniversările din luna septembrie: Teodor Precupanu, 2/1941; Teodor Criveț, 6/1861; Al. Lambrior, 10/1846; Ion Rotaru, 11/1924; Eduard Covați, 11/1930; C. Virgil Gheorghiu, 15/1916; Dr. C.I. Istrati, 16/1850; V.A. Trifu, 17/1869; Alberto Cirillo, 17/1878 (acum 125 ani); Eugen Ciochină, 21/1920; Victor Savin, 23/1905; Victor Țăranu, 25/1901; Vasile Bogrea, 26/1881; Aristide Caradja, 28/1861.

Și comemorările: V. Chirișescu, 20/1977; M. Stamatin 25/1922.

1 Septembrie, începutul anului nou bisericesc ortodox.

1/1910, n. la Ștefan cel Mare (Șerbești), prestigiosul învățător în P. Neamț, Ioan Crăciun, fost director de școală și inspector școlar (m. 1 oct. 1972).

8/1919, n. la P. Neamț talentata profesoară de desen în orașul natal, Tereza Gogu, cu picturi difuzate și peste hotarele țării.

Sept. 1860 apare la Iași revista "Instrucțiunea publică" editată de V.A. Urechia (născut la P. Neamț în 1834).

18/53, s-a născut în orașul roman Italică din Spania, părintele neamului nostru Traian, împărat al Romei între 98 și 117.

20- 28/1968 (acum 35 ani) profesorul de filosofie și pedagogie Paul Vasiliu, inspector școlar județean, a participat la cursurile de inițiere în orientarea școlară organizate la București.

30/1961, prin Decret al Consiliului de Stat se trece la învățământul general obligatoriu de 8 clase și la învățământul de cultură generală de 12 ani.

19/1909, n. în comuna Cuza Vodă, jud. Iași, cunoscutul învățător folclorist de la Farcașa, Ioan Luca, decedat la 12.09.1983 (acum 20 ani).

Sept. 1918 se organizează Școala de aplicație proprie- sub conducerea profesorului de pedagogie Ioan Drăgan- a Școlii Normale de Băieți "Gh. Asachi", numită așa din 1913 (de acum 90 de ani).

Prof. Traian CICOARE

NELINIȘTI ȘI SPERANȚE

După Decembrie 1989- la fiecare schimbare "la vîrf" ne puneam întrebarea: "Va fi mai bine sau mai rău?" Pentru noi, cadrele didactice, mai bine înseamnă o politică educațională care să nu aiurească sistemul de învățămînt și să corespundă intereselor celor care-i instrui și educăm.

A început școala și vom încerca să uităm vara lui 2003 cu nesfîrșitele examene naționale și ne punem speranțele în intențiile Ministerului Educației.

Am intrat în posesia metodelor de organizare a evaluărilor din iunie 2004 cu speranța că ele vor fi mult mai reușite. MECT- prin vocea domnului Athanasianu- anunță modificarea Legii Învățămîntului și a Statutului personalului didactic. Sperăm o intervenție a Federațiilor Sindicale (e timpul ca liderii noștri să se trezească din letargia unei veri prelungite) și să se zbată pentru modificarea salarizării cadrelor didactice- pentru că doar pasiunea pentru meseria aleasă nu ajută prea mult fără o motivație pecuniară.

Restrîngerea numărului de manuale alternative, realizarea unor programe flexibile, mărirea numărului de burse pentru elevii din învățămîntul preuniversitar, extinderea programului "laptele și cornul" și pentru ei, sunt laturi pozitive ale reformei.

Este cît se poate de benefică intenția Ministerului de a oferi elevilor din clasa a IX-a manuale gratuite. Faptul că fiecare unitate de învățămînt din țară, începînd chiar din prima zi de școală, se va afla în grija unui polițist care se va implica în luarea măsurilor de ordine și siguranță a elevilor și profesorilor- ne face să fim mai optimiști în realizarea activităților noastre cu elevii.

Sunt doar cîteva aspecte care motivează acest început de an școlar iar dacă modificările ce vor fi aduse Legii învățămîntului și Statutului personalului didactic- vor fi o revigorare a învățămîntului, atunci neliniștile noastre se vor transforma în SPERANȚE.

Prof. Valerian PERCĂ

CONVOCARE

În atenția promoției de învățători și învățătoare care au absolvit în urmă cu 50 de ani LICEUL PEDAGOGIC GHEORGHE ASACHI.

Dăm de știre domniilor voastre că sunteți așteptați în orașul drag al adolescenței noastre, în ziua de 4 oct. 2003, ora 11, la Casa Corpului Didactic Piatra Neamț să ne revedem după 50 de ani de la absolvirea Școlii Pedagogice din Piatra Neamț.

CEAȚA EDILILOR PERSISTĂ

La Malu Surpat, din inima Bărăganului, trăia un țăran sărac împovărat de nevoi. Cam așa începe un roman best-seller al epocii staliniste, scris de Ion Pas, belfer al "culturii" și semnat, fără să clipească, de Mihail Sadoveanu, devenit primul om în stat, convins că lumina vine de la răsărit. Nefericitul personaj, pe nume Mitrea Cocor, este mobilizat, cade prizonier la ruși, un ofițer KGB îl educă în spirit kaghebisist, se înrolează în Divizia Tudor Vladimirescu. Reîntors în sat organizează reforma agrară și la

prima brazdă trasă pe noile aliniamente îl înhamă pe chiabur în locul calului bucurîndu-se: "Cacă lupe ce mîncăși". Finalul gunoierului. Ce treabă am eu cu

GLIA

chestia asta? N-am decît repulsia față de un mare scriitor, prostițat pentru privilegiu. Treabă au cei din Brăila. Pentru ei Mitrea Cocor a rămas un erou...

Am în față o cutie de chibrituri GLIA, folie pentru agricultură. S-o fi întors vremea cînd lanurile neseperate în timpul planificat sau cele neraportate, deci inexistente în acte, erau făcute scrum? Sau

este un chibrit numai pentru agricultori? M-am dumirit citind pe reversul cutiei: fabrica are un sediu social pe strada Mitrea Cocor 34. Multe minuni edilitare se găsesc în țara asta. Unele sunt păstrate cu o încăpăținare mult mai folositoare pentru construirea unui dig. Lîngă strada brăileană notez o stradă din București, unde se află Spitalul Militar: Ștefan Furtună, erou de la Plevna, victimă a răscoalelor din 1907. Un personaj creat de propaganda comunistă, transformat într-o persoană autentică. Istorie întoarsă pe dos.

Zbîrniie peste România minciună. Ceața edililor persistă.

Paul MDRMAN

ALEXANDRU VLAHUȚĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTUL ROMÂNESC

În galeria marilor scriitori români care s-au preocupat și de problemele învățămîntului românesc- I.H. Rădulescu, Creangă, Odobescu, Eminescu, Slavici, Caragiale, Coșbuc, Sadoveanu ș.c- se află și A. Vlahuță, născut la 5 septembrie 1858, în comuna Pleșești, jud. Tutova și decedat la 19 noiembrie 1919 în București. Împlinirea, în această lună de început de an școlar, a 145 de ani de la neșterea-i ne îngăduie să relevăm cîteva din valoroasele-i gânduri și fapte, folosite nouă acum, ca să răspundem adecvat la provocările începutului de veac 21.

S-a gîndit la problemele învățămîntului datorită unor greutăți pe care le-a avut ca elev și ca profesor. Datorită unei boli, a început școala la 9 ani. Liceul l-a făcut la Bîrlad, cu probleme de dezrădăcinare din sat. În nuvela "Din durerile lumii" (1886), unele dintre întâmplările personajului Radu Munteanu sunt autobiografice. Misiunea didactică a început-o ca institutor la clasa I a Școlii primare din Tîrgoviște, post obținut prin concurs în 1879. După primul trimestru la această școală, datorită

excepționalei lui activități, a fost numit profesor de latină și română la Gimnaziul "Ienăchiță Văcărescu" din același oraș, în ianuarie 1880. A funcționat aici pînă în 1884, cînd s-a transferat la București. În 1888 a fost numit revizor școlar pentru județele Prahova și Buzău. Nu se cunoaște bine activitatea lui de revizor, datorită pierderii documentelor. Ca profesor a avut unele conflicte cu autoritățile politice. Romanul "Dan" (1894) descrie unele dintre acestea.

Din 1901 pînă la moarte a lucrat ca referendar la Casa Școalelor (înființată în 10.03.1896). În această calitate a recomandat tipărirea unor lucrări didactice de certă valoare, a împiedicat tipărirea unor pseudovalori și a ținut în toată țara valoroase conferințe și expuneri la întruniri ale cadrelor didactice. Era la curent cu cuceririle didacticii europene.

A dezbătut problemele de pedagogie românești în numeroase periodice, unele întemeiate și editate de el.

La îndemnul lui Spiru Haret- care l-a consultat în multe probleme- a elaborat manuale școlare moderne (în colaborare cu G. Coșbuc) și a publicat două cărți pentru uz didactic, de unică și perenă valoare: România Pitorească (1901) și Din trecutul nostru (1910), mult folosite și acum pentru consolidarea identității

naționale românești, atît de necesare azi, în perioada mondializării, și mîine, în epoca ordinii mondiale.

Supunem atenției colegilor noștri activi azi cîteva din gîndurile pedagogice românești ale aceluia care a trăit scurte perioade sub lumina Sf. Mănăstiri Agapia, unde ginerele său, I.D. Ștefănescu, a creat Casa Muzeu "A. Vlahuță", instrument de adîncire a istoriei literaturii române moderne.

"Anii petrecuți în școală, oricîte valuri ar trece peste noi, nu-i mai uităm; în ei sunt cele mai trainice amintiri..."

"O vorbă, o căutătură, un gest al nostru intră ca un ferment, ca o sămîntă

nouă în cîmpul de observație al copilului".

"Nimic nu întărește sufletele fragede și nimic nu le avîntă spre fapte mari ca biografia oamenilor mari".

"Pentru ca un școlar să își iubească Patria, trebuie s-o cunoască".

"Copilului trebuie să-i dai noțiuni exacte. Deprinde-l de mic să-și dea socoteală de însemnarea vorbelor".

"Viața simplă, bunătatea, cinstea, iubirea de țară, munca neadormită și adîncă pasiune pentru bine, adevăr și frumos (...) acestea sunt cea mai înaltă învățătură pe care ne-o poate da un om".

Prof. Traian CICOARE

APOSTOLUL - revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămînt Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

FONDATORI: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Florin FLORESCU - director general, Iosif COVASAN - director economic, Constantin TOMȘA - director executiv, Gheorghe AMAICEI, Ștefan CORNEANU.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA - redactor șef, Ștefan CORNEANU - redactor șef adjunct, Dumitrița RĂDUCU, Dan AGRIGOROE, Niculina NIȚĂ, Valerian PERCĂ (Subredacția Roman, tel. 732.738), Carmen DASCĂLU (secretar).

APOSTOLUL

REVISTĂ EDITATĂ DE SINDICATUL ÎNVĂȚĂMÎNT NEAMȚ

ISSN - 1582-3121

Redacția și administrația: str. Petru Rareș nr. 24, tel/fax: 22.53.32, Piatra Neamț

Prețul: 5.000 lei